

V večnem miru med nesmrtniki

Sedaj leži v večnem snu in miru v slovenskem Panteonu, kamor ga je kot prvega, odkar smo po zamisli mojstra Plečnika zgradili slovenskim nesmrtnikom skupno večno počivališče, pospremil ves narod in ga zagrnil s svojo žalno narodno zastavo, kakor samo v časih njegovih največjih triumfov.

Ležel je v svoj nesmrtni grob med slovenske izbranice, med najlepše padle cvetove slovenskega genija, sam zlomljen cvet na najvišjem stebelu, ki se ni upognil burjam in zmedam, vihrajočim v ozračju sedanjega evropskega časa, kljubujoč jezi viharjev, stoječ s trdimi koreninami v svoji zemlji, toda zlomil se je pod rahlim dihom Smrti in volje Onega, ki ga je nam Slovencem dal in tudi vzela. V arkadah v gaju zaslužnih, sam najzaslužnejši izmed njih, je sedaj našel svoj mir. Zaprl se je grob, na katerega je padlo cvetje njegovih prijateljev, ki jih je štel v življenju med najvišjimi, pa še bolj med najbolj siromašnimi. Nad njim pa so zagorele luči v simbol njegovega večnega življenja pri Bogu, pa tudi večnega življenja v spominu svojega naroda, v katerega se je vtisnil kot pečat zadnjih desetletij.

Naj počiva v miru!

V miru, ki ga je živ tako malo užil. Saj se nam sedaj vse njegovo življenje vidi samo zgodovina gibanj, borb, nevarnosti, tveganj in zmag, pa tudi porazov, ki pa so vedno vodili v nove triumphe, v zmagoslavje nezlomljive volje, treznega preudarka, umetniškega oblikovanja najmočnejših sil, predvidevanja najusodnejših trenutkov v življenju naroda razen enega samega — svoje lastne smrti. Toda tudi ta največji poraz Usode ga je vodil v nov triumf, v katerem je strnil ob svojem mrtvem truplu vse vrste svojega naroda kot samo na najvišjem vzponu svojih sil. Tedaj je kot najlepše ubran zvon pel vsem Slovencem, da si je ves narod otrl solzo veselja ob njegovem glasu — sedaj pa je kot najžalostnejši navček brnel po vsej širni domovini, po slehernih gorskih podružnicah prav tako kot v katedralah središč, navček, kateremu je zopet prisluhnil ves narod in si otrl skupno veliko solzo narodne boli. In ob glasu tega žalostnega pogrebne zvana se je dvignil slovenski ratar, obrtnik, trgovec in uradnik, siromak in bogataš, ročni in kulturni delavec, rudar kakor žebjar, učenjak in vaški samouk, slovenski fant in dekle, žena in mož, pa tudi njegovemu srcu najljubši akademik in mladeč, tudi otrok, kateremu življenje šele odpira svojo skrivnost — dvignil se je ves narod na delavnik in se z veliko žrtvijo zbral v središču naroda, da se vključi v zadnjo počastitev svojemu voditelju in se uvrsti v spreved njegovega zadnjega triumfalnega pohoda v naročje Zemlje, iz katere je človek in v katero se slehernik povrne.

In ta človek, katerega sestavine iz ila smo položili včeraj v Navje, je imel moč vladarja in ljubezen svečenika. Z eno roko je držal meč, gradil narodu bodočnost, varoval mu meje, dvigal napredek, usmerjal duha in mu urejal tek; z drugo pa je delil siromakom, otiral »bratovske solze«; s srcem pa je molil in objemal ves narod. In zato ga je tudi ves narod pospremil med svoje nesmrtnike in ga ob telesni smrti obdal s slavo kot svojega največjega sina. Na topovski lafeti, kamor polagajo mrtve državnike kot vojake, branilce mej domovine, je ležalo njegovo mrtvo telo, pred njim, za njim, a še bolj ob njem pa je stopal in stal v najhujšem — tudi srčnem — mrazu narod in klonil glavo.

Njegova pot, po kateri je stopal v zadnjem triumfu, pa je bila posuta z venci cvetja, s koraki mladih, novih, mladih sil; s pogumnimi pogledi v bodočnost, a z iskrenimi solzami ginjene potrnosti; s sklonjenimi glavami zastav, praporov in žalnih

trakov, vihrajočih zadnje pozdrave z njimi predstavljenih narodnih skupin. To je bila pot odločnih državnih stopinj, svečeniških molitev in rožnih vencev redovnic in akademikov, katerih ustnice in srca so izgovarjale molitve, ki jih je molče prebiral veliki pokojnik s umrlimi rokami na svojem zadnjem molku. To je bila pot zmagoslavnega vladarja naroda, graditelja narodne države, utrjevalca vseh tokov v besnenju valov; pa je bila tudi pot svečenika, ki je šel v grob s križem v roki, z molkom okrog rok, sklenjenih nad zadnjo željo slehernega človeka: Pax! Večni mir mi daj, o Gospod!

In tako drži roke nad zlatom vezanim vzdihom izmučenega človeka: Mir! Pax! tudi sedaj v grobu nesmrtnega Navja. Kamenita ploča leži nad njegovo temno sobo, kakor je vse življenje bival v skromnih sobicah. Nad njegovim grobom gore sveče: vosek se topi, kakor srce slehernega Slovence ob prebriski izgubi največjega sonarodnjaka in prvega med njimi. Venci s slovenskimi nagelnimi venci, povešajo se rese z zlatimi klasovi panonskih polj, srež lepi na iglah smrečja in večno živem lovorju; na snegu pred grobom pa se poznajo še stopinje predstavnikov najvišjih sil vse države, odposlancev kralja in predstavnikov krmilarjev države, stopinje naših velikih duhovnikov, odposlancev ustanov vsega slovenskega naroda, izbranec iz vseh področij, njegovih prijateljev in znancev njemu najljubših mladih sil, poročstva bodočnosti, pa tudi žalostna solza njegove edine sestre, ki je stala tu pred njim kakor živi kip slovenske kmečke žene, tiste žene, ki drži pri življenju slovenski rod in ki je tudi v najtežji uri narodnega trpljenja izročila prav njemu v roke največje potrdilo izvrševalca narodne volje.

Na te stopinje zadnjega Koroščevega zmagoslavja v žalosti zemskega pokopa pa stopajo sedaj žalostne noge njegovih obiskovalcev, ki trumoma romajo k njemu v Navje, da se mu zahvalijo za srečo in varnost svoje domovine. Hodijo njegovi častilci in hvaležniki, njegovi nasledniki, izvrševalci njegove oporoče, dediči njegovega Duha. Ta pa trepeta živ nad njegovim mrtvim telesom kot sveče, ožarjajoče pogled v meglo. Luč njegovega duha bo gorela odslej vsevdilj iz srednjega groba nesmrtnih arkade, iz največjega groba slovenskega Panteona ter kazala pot v negotova morja časa kot svetilnik, razpršajoč s svojo lučjo mrakove nad domovino in državo.

Rana slovenskega naroda, ki se je odprla na ljubljanskem polju, se je zarastla s cvetjem, telo iz ila se je umaknilo našim tako željnim srečanjem, toda duh njegov je postal Nesmrten in njegov grob sveto mesto vsem, ki potrebujejo državnikega navdiha in treznega kompasa za plovbo po morju negotovosti bližajočih se dogodkov.

Ko v tišino Navja udarja veter današnjih nemirnih dni, pa tudi če zamaje vihar stebrovje arkad in se strese stražni angel, čuvajoč počitek mrtvim, — bodo Tvoje roke še vedno ležale na zadnji in največji želji Tvojega srca, izraženi v zlatem napisu Tvojega svečeniškega plašča: Pax! Mir! ki je vsebina vse Tvoje duhovne biti.

In iz tega groba, v katerega Te je včeraj položil narod, boš tudi nam govoril svoje drago geslo, ki ga nikdar več ne izpustiš iz rok: »Mir! Mir naj bo med Vami! Mir! In Delo v njem! In če bodo vejavice viharja završale v Tvoje meje, o Domovina, bom prosil za Mir pri Bogu, v katerem sem sedaj po izmučenosti hoji in bojih dosegel svoj večni Mir!«

In v tem večnem miru počivaj med slovenskimi nesmrtniki, največji genij slovenske državniške modrosti in ljubezni!

Pogled na zadnje domovanje dr. Korošca med poslovenilnimi govori.

Koliko jih je bilo v bolesi z nami združenih

Neskončno je število sožalnih brzojavk in pisem, ki te dni prihajajo iz vseh krajev države in iz inozemstva na naslove ministra g. dr. Kreka, predsednika vlade g. Dragiša Cvetkovića, na senat kraljevine Jugoslavije, na g. bana dr. Natlačen, na bivšega ministra g. dr. Kulovca, senatorja g. Smodeja, na Zadržno zvezo in uredništvo »Slovenca«.

Srbski patrijarh Gavril je poslal predsedniku vlade naslednjo brzojavko: »Ob priliki nenadne smrti prosvetnega ministra dra Antona Korošca izjavlja sv. sinod kraljevi vladni iskreno sožalje ob veliki izgubi pomembnega državnika in rodoljuba.«

Ameriški poslanik na jugoslovanskem dvoru g. Arthur Bliss je poslal senatu kraljevine Jugoslavije naslednjo brzojavko: »Prosim senat, da v imenu vlade Združenih ameriških držav in v mojem imenu sprejme izraze globokega sožalja ob priliki smrti Nj. Ekscelence g. dra Antona Korošca, čigar osebnost prijateljstvo sem zmem globoko cenil.«

Svicaški opolnomočeni minister dr. Pavel Steiner je poslal zunanjemu ministru dr. Cincar-Markoviću pismo, v katerem izraža v imenu svicaške federalne zveze in v svojem imenu kraljevske vladi najiskrenejšje sožalje ob smrti dra Antona Korošca, predsednika senata in prosvetnega ministra.

Škof dr. Gregorij Rožman

Je prejel iz Londona naslednjo brzojavko sožalje: Prezv. škofu dr. Gregoriju Rožmanu, Ljubljana: Najbolj iskreno sožalje in izraze globoke žalosti ob smrti našega velikega katoliškega voditelja — Anny Christitch (Hristič), London.

Predsednik vlade Cvetković

Predsednik vlade Dragiša Cvetković je prejel ob smrti prosvetnega ministra dr. Antona Korošca sledeče brzojavne sožalje:

Skopje. V svojem imenu in imenu naših prijateljev in organizacij izvolite sprejeti najiskrenejšje sožalje in obžalovanje za izgubljenim velikom in podpredsednikom naše stranke dr. Antonom Korošcem. Predsednik banovinskega odbora JRZ dr. Čohadžić.

Marija Snezna. O priliki nenadomestljive izgube slovenskega voditelja, predsednika senata in prosvetnega ministra dr. Antona Korošca izražamo kr. vladni najgloblje sožalje. Župan Janez Nekl.

Sv. Lenart v Slov. gor. Občinski odbor občine Sv. Lenart v Slov. gor. zbran na spominski seji izraža najgloblje sožalje ob smrti nepozabnega predsednika senata dr. Korošca, častnega občana te občine. Župan Stupica.

Sv. Ana v Slov. gor. Občinski Slovenci zbrani na spominski seji občinskega odbora, vse prebivalstvo in vse organizacije v naši občini izražajo skupno bolelost vseh Slovencev in sožalje ob izgubi svojega velikega sina in voditelja Jugoslavije dr. Korošca. V tej globoki žalosti se bomo še bolj približali njegovemu gibanju in storili vse za mirno in lepo bodočnost naše skupne kraljevine Jugoslavije. Župan Spindler.

Sv. Anton v Slov. gor. Ob prerani smrti prosvetnega ministra in častnega občana, naše občine, izražamo s spominske seje občine Sv. Anton v Slov. gor. kr. vladni svoje najgloblje sožalje. Župan Poljanec.

Srednja vas pri Bohinju. Ob smrti častnega občana naše občine dr. Korošca izražamo iskreno sožalje. Župan Mlakar.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Občinski odbor zbran na spominski seji ob nenadni smrti voditelja Slovenije dr. Antona Korošca izraža globoko sožalje. Občina Sv. Benedikt.

Škofja Loka. Občina Škofja Loka izraža svoje globoko sožalje kr. vladni ob smrti predsednika senata in prosvetnega ministra dr. Antona Korošca. Župan Zihlerl.

Sv. Jurij v Slov. gor. Globoko pretreseni zaradi smrti člana vlade dr. Antona Korošca izražamo svoje sožalje. Župan Roškar.

Kruševac. Ob nenadni smrti našega častnega ministra in Vašega tovariša v vladni dr. Korošca, prosim, sprejmite iskreno sožalje od strani kolegija kruševske gimnazije in moje. Ravnatelj gimnazije Milan Djordjević.

Jarenina. Ob smrti člana kr. vlade, prosvetnega ministra in voditelja slovenskega naroda dr. Korošca, se je občinski odbor Jarenine sestal na spominski seji, s katere izraža globoko sožalje Vam, predsedniku vlade. Občina Jarenina.

Djakovo. Vaši ekscelenci in kr. vladni pošljim iskreno sožalje ob smrti dr. Antona Korošca, ki je bil po duhu močan in po delu zaslužen državnik. Škof dr. Akčamović.

Belgrad. Senat in rektor univerze v Belgradu iskreno obžalujeta izgubo velikega državnika in svojega ministra ter prosita, da sprejmete njuno toplo sožitje. Rektor Micić.

Ban dr. Marko Natlačen

Ob priliki smrti predsednika senata in prosvetnega ministra dr. Antona Korošca, je ban dravske banovine dr. Marko Natlačen prejel veliko število brzojavnih sožalij.

Ban banovine Hrvatske je poslal naslednje brzojavno sožalje: Gospod ban — ob priliki izgube, ki je zadela bratski slovenski narod s smrtjo velikega delavca, politika in rodoljuba, sprejmite moje iskreno sožalje. Ban Hrvatske dr. Subašić.

Bivši narodni poslanec JMO Ismetbeg Gavran Kapetanović iz Sarajeva je poslal naslednjo brzojavno sožalje: S smrtjo voditelja slovenskega naroda dr. Korošca zadeli smo tudi mi v Bosni, ker smo izgubili velikega soboritelja za skupne pravice. Zato sožalujemo v vaši tugi.

Bivši predsednik narodne skupščine in minister v pokoji Stevan Cirić, je poslal iz Sremskih Karlovcv brzojavno sožalje: Sprejmite gospod ban moje iskreno sožalje ob priliki smrti dr. Antona Korošca, predsednika senata in prosvetnega ministra, kateri se je v najburnejših časih, katere zgodovina in naš narod pomeni, pokazal velikega državnika kraljevine Jugoslavije in modrega voditelja svojega slovenskega naroda.

Predsednik Jugoslovanskega učiteljskega združenja Ivan Dimnik, je poslal iz Belgrada za glavno upravo združenja naslednjo brzojavno sožalje: Kot predstavnik oblasti dravske banovine Vam izjavljam globoko sožalje nad izgubo velikega sina Slovencev, državnika in domoljuba, dr. Antona Korošca.

Društvo slovenskih likovnih umetnikov v Ljubljani Korošca izreka svoje globoko sožalje društvu slovenskih likovnih umetnikov v Ljubljani.

Predsednik Glavnega odbora združenja učiteljev je poslal naslednje sožalje: Ob smrti velikega mecenata slovenske likovne umetnosti dr. Anteljev mečanskih šol kraljevine Jugoslavije, Stevanovič, je poslal iz Belgrada naslednje brzojavno sožalje: Združenje učiteljev mečanskih šol kraljevine Jugoslavije pošilja Vam, kot najvišjemu predstavniku upravne oblasti dravske banovine, izraze globokega sožalja nenadne smrti velikega sina tega kraja, s katerim se ponosa ves naš narod, graditelja in čuvarja Jugoslavije in preizkušene prijatelja mečanskih šol, dr. A. Korošca.

Hrvaški književnik in veliki spoštovalec pokojnika, dr. Josip Andrić, je poslal iz Morovića brzojavno sožalje: Ob priliki smrti voditelja slovenskega naroda izrekam najgloblje sožalje. 20 letni smrtini dan velikega škofa dr. Antona Mahnič je postal tudi smrtini dan dr. Antona Korošca. S tem se simbolično manifestira pomen, katerega ta dva velika sinova slovenskega naroda imata tudi preko mej Slovenije.

Sožalja so izrekli: minister dr. Josip Torbar; minister dr. Džaler Kulenović; minister Dušan Pantić; bivši minister Ivan Hrihar; bivši minister Lazar Radivojević; bivši minister Vojin Djurić; minister prometa inž. Nikola Bešlić; bivši minister dr. Marko Kožul; pomočnik ministra za kmetijstvo Jovo Popović; krajevna organizacija JRZ Celje; okrajna organizacija JRZ Celje; mestna občina Celje, predsednik dr. Alojzij Vršič; Zveza fantovskih odsekov v Ljubljani; Oton Zupančič, upravnik Narodnega gledališča v svojem in v imenu vsega članstva Narodnega gledališča v Ljubljani; proforski svet Glasbene akademije v Ljubljani; jugoslovansko profesorsko društvo, sekcija Ljubljanska; direktor Josip Gogala v imenu Državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani, Zadržne šole v Ljubljani in v svojem imenu; Ljubljanski francoski generalni konzul Rembrandt Gabrijel; bivši narodni poslanec Ivan Urek; Stane Lubienšek iz Jarenine kot predsednik okrajnega odbora samostojne demokratske stranke za Stajersko; župan Janez Ovsenik v imenu občine Predoslje; občinski odbor Cerknice; župan Josip Nemančič v imenu občine Metlika-Okolica; župan Resman z zastopstvom občanov Radovljice v imenu občine radovljice; župan Martin Kolokolj v svojem imenu in v imenu občinskih odbornikov ter občanov občine Velika Pirešica; župan Klemen v imenu občine Črnomelj; občinski odbor občine Jarenina; župan Turnšek Ponkrac v svojem imenu in v imenu občinskega odbora občine Polzela; prosvetno društvo Paračnin; Riko Elzner za sarajevske Slovence; dr. Alojzij Wagner, superior cerkve sv. Vincencija v Zagrebu; poselska zveza Celje; dekan Flajnik iz Kočevja v imenu duhovščine in prebivalstva slovenske narodnosti dekanije Kočevje ter v svojem imenu; dr. Sajovic v imenu dijaškega doma v Kočevju ter v svojem imenu; rodbina Woschnagg, Šošanj; Sima Petković, uradnik banke uprave iz Novega Sada; tovarna Woschnagg, Šošanj; major Predrag Stefanović, Ljubljana.

G. Oton Zupančič, upravnik Narodnega gledališča v Ljubljani: Gospod ban! V imenu Narodnega gledališča, svojim in v imenu vsega članstva mi je čast, izreči Vam kot uradnemu predstavniku Slovenije najgloblje sožalje ob smrti prosvetnega ministra in predsednika senata dr. Antona Korošca, ki je za naš zavod kakor za vso slovensko kulturo vedno kazal posebno zanimanje in dejansko naklonjenost.

Glasbena akademija v Ljubljani: Proforski svet glasbene akademije v Ljubljani izraža svojo najglobljo bolelost nad izgubo, ki je zadela slovenski narod s smrtjo njegovega voditelja dr. Antona Korošca.

Škof dr. Cekača iz Skoplja: Z duhovščino in narodom skopljanske škofije sočustvujemo v tugi slovenskega naroda ob priliki nenadne smrti njegovega voditelja in prvaka dr. Antona Korošca.

Minister pravde dr. Lazar Marković: Prosim Vas, da sprejmete v imenu državnega radikalnega odbora in v mojem imenu iskreno sožalje ob priliki prerane smrti velikega slovenskega in jugoslovanskega državnika in našega tovariša ter prijatelja dr. Antona Korošca.

Glavna združna zveza iz Belgrada je poslala banu dravske banovine dr. M. Natlačen brzojavno obvestilo, da se bo pogreba njenega dolgoletnega in zaslužnega predsednika dr. A. Korošca udeležilo večje odposlanstvo.

Slovenska športna zveza v Ljubljani: Krajevna organizacija legije koroških borcev v Celju; dr. Vinko Vrhunec, ravnatelj TPD v Ljubljani; ing. Janko Hvastija, Ponovič; okrajni načelnik v Crnomlju Svetlana Anton; Sadijarski in vrtnarsko društvo v Ljubljani; Lovro Planina; dr. Fran Windischer v svojem in v imenu Narodne Galerije v Ljubljani; predsedstvo Trgovskega društva Merkur za Slovenijo v Ljubljani; rodbina Kajzer; Ivo Azman, Hraše pri Lescah; Ante Maštrović, minister na razpoložljiv; Franjo Šik, višji kontrolor, Celje; dr. Vilko Maurer iz Kostanjevice; Združene šolskih nadzornikov, sekcija za dravsko banovino; Okrožni urad za zav. delavcev v Ljubljani v imenu samouprave, uprave in zdrav. zbora.

Srbsko-pravoslavna cerkvena občina v Ljubljani je poslala gospodu banu sledeče sožalno pismo:

Velepoštovani gospod ban! O priliki smrti voditelja slovenskega naroda in velikega jugoslovanskega državnika g. dr. Antona Korošca, predsednika senata in ministra prosvete kraljevine Jugoslavije, kateremu je naša cerkvena občina hvaležna za trajno blagohotnost, ker nam je priskrbel veliko stvarno pomoč za zgraditev naše župnijske cerkve, Vas najspoštovljejeje prosim, da izvolite sprejeti izraze najglobljekega sožalja v imenu Srbske cerkvene pravoslavne občine Ljubljana. — Predsednik cerkvene občine: Ljuba Jurković.

Iz Novega Sada: Ob priliki izgube, ki je zadela bratski slovenski narod s smrtjo velikega in zaslužnega državnika dr. Korošca, sprejmite v mojem imenu in v imenu prebivalstva poverjene mi banovine izraze globokega sožalja. Ban Dunavske banovine dr. Branko Kijurina.

Iz Trbovlje: Ob prerani smrti soustanovitelja zedinjene Jugoslavije dr. Antona Korošca Vam g. ban, kot predstavniku slovenske domovine, izreka mo globoko sožalje. — J. Klenovšek, predsednik občine Trbovlje.

Iz Belgrada: Ker sem radi boleznimi zadržan, da bi osebno prisostvoval pogrebu, Vas prosim, da v mojem imenu kakor tudi v imenu Glavne zveze srbskih poljedelskih združenj sprejete naše najiskrenejšje sožalje in sočustvovanje za izgubljenim predsednikom. — Voja Djordjević, preds. Glavne zveze srbskih poljedelskih združenj.

Iz Zagreba: S pieteto se klanjamo spominu dr. Korošca, velikega voditelja Slovencev in modrega

jugoslovanskega državnika. — Družina generala Nedeljkić.

Pismo sožalje je izrazila g. banu sokolska župa Ljubljana: Visokospoštovani gospod ban! Ob smrti velikega državnika g. dr. Antona Korošca časti Sokolstvo Njegov spomin in slavi Njegova zaslužna dela za Jugoslavijo. Prosim Vas, visokospoštovani gospod ban, da sprejmete ob tej priliki izraze našega odkritega sožalja in zagotovilo odličnega spoštovanja.

Brzojavno sožalje je sprejel ban dr. Natlačen z Vrhnik: Pripravljeni odbor za ustanovitev umetniške akademije v Ljubljani obkrojuje smrt slovenskega voditelja in prosvetnega ministra dr. Antona Korošca, na katerega smo stavili vse svoje upe. — Predsednik Marjan Marolt.

Dalje so poslali brzojavke:

Stanojlo Dimitrijević, urednik srbskega »Kosova« iz Skoplja; bivši minister in ban dr. Viktor Ružić s Sušaka; bolgarski umetnik Kiril Todorov iz Rima; Jugoslav. opolnomočeni minister Fotić iz Washingtona; Eleonora in dr. Stanko Švrlija iz Zagreba; Vinko Brajević iz Splita; bivši ruski opolnomočeni minister Strandman iz Belgrada; zagrebški Slovenci, organizirani v Krekovi kreditni zadrugi; jugoslovanski generalni konzul v Düsseldorfu Dimitrijević; ljubljanska podzveza Zveze fantovskih odsekov; družina Grubišić iz Glamoča.

Minister dr. Miha Krek

Minister dr. Miha Krek je prejel med drugimi naslednje sožalne brzojavke:

Poglavar jugoslovanske muslimanske verske organizacije reis el ulema Fehim Spaho: »V neizmerni žalosti, ki je zadela slovenski narod in vso državo s smrtjo velikega voditelja pokojnega dr. Korošca, izvolite obenem z vsemi prijatelji in z družino sprejeti moje najiskrenejšje sožalje.«

Vojni minister armadni general gosp. Pešić Peter: »Ob priliki smrti dr. Korošca, našega velikega rodoljuba, velikega Jugoslavana in mojega osebnega prijatelja sprejmite moje iskreno sožalje.«

Razen tega so izrazili ministru g. dru Kreku brzojavno svoje sožalje še naslednji ministri: za gozdove in rudnike dr. Džaler Kulenović, prometni ing. Nikola Bešlić, poljedelski dr. Branko Čubrilo, dr. Srdjan Budisavljević, poštni dr. Torbar, galje bivši ministri dr. Albert Kramer, dr. Stanko Švrlija, Miša Trifunović, Milan Grol v imenu glavnega odbora demokratske stranke, dr. Rogić, inž. Daka Popović, Kujunžić, Nikola Uzunović v imenu JNS, Dušan Letica, Vojin Djurić, Milan Ačimović, dr. Kožul, dr. Mile Miškulin, podpredsednik senata, Jovan Aliparmaković, Liubomir Pantić, Panta Jovanović, Nikola Kabalin, dr. Sekula Drljević, Andrija Radović, ministrski predsednik v pokoji, dr. Vekoslav Kukovec.

Ban banovine Hrvatske dr. Ivo Subašić je poslal ministru dr. Kreku in Slovenski ljudski stranki naslednjo brzojav: »Ob priliki smrti velikega sina bratske Slovenije, odličnega politika in zaslužnega državnika sprejmite v mojem imenu in v imenu vse banovine Hrvatske izraze globokega sožalja.«

Nadalje so poslali sožalne brzojavke ban zeitske banovine Krstić, ban moravske banovine Krasojević, ban dunavske banovine dr. Branko Kijurina, ban vardarske banovine Rafajlović, zastopnik bana vrbavske banovine Gojko Ružić ter bivša bana Pavel Ivanišević in dr. Radivojević.

Splitški nadškof dr. Bonefačić je poslal ministru Kreku naslednjo brzojavko: »Iskreno sočustvujem z Vami in vsem slovenskim narodom v žalosti ob mrtvaškem odru njegovega prvega sina budnega voditelja, izvrstnega in nesebičnega jugoslovanskega državnika ministra dr. Antona Korošca. Večni mu pokoj in slava!«

Toplo brzojavno sožalje je izrazil tudi hvarski škof Pušić.

Sožalne brzojavke so poslali tudi naslednji senatorji in narodni poslanci sedanj in bivši: dr. Časlav Nikitović, Vlada Ilić, dr. Milan Protić, Boza Jeličić, Podzerać, Miloš Dragović, Juro Vuković, Dimitrije Jovanović, Vrelješević, Franc Hamm, eden od voditeljev nemške manjšine v Jugoslaviji, Sava Petrović, Života Milanović, Cujan, Sava Vujić, dr. Sajkarević, Ljubo Pater-nogić, Izmetbeg Gavran Kapetanović, dr. Hiviza Gavran Kapetanović, Dragoslav Pantović, Todor Živković, Joahim Kunjašić, Anton Smare, Krsta Strozović, dr. Ivo Bučić, Dušan Milošević, Milivoje Perić iz Smedereva.

Poleg nešteti brzojavk, ki so jih poslale slovenske mestne, trške in vaške občine so poslali iz ostalih krajev države izraze sožalja v imenu svojih občin naslednji župani: Dragutin Živković za Niš, Muhamed Zlatar za Sarajevo, Josif Mihajlović za Skopje, Tomo Milošević za Cetinje, Milan Rajaković za Smederevo, dr. Mirko Bujčić za Split, Milutin Milojković za Požarevac, dr. Djordje Donović za Resan, Miloš Stevanović in Momir Stanković za Kragujevac in mnogi drugi.

Svoje izraze iskrenega sožalja so poslale še mnoge ugledne osebnosti iz vse države, med drugimi dekan pravne fakultete iz Subotice dr. Ačimović, ravnatelj državnih železnice v Ljubljani inž. Kavčič, Sreten Bihić, bivši pokojnikov sodelavcev od leta 1916. Spaho Habiba iz Sarajeva, diplomat Milošević Sorgo iz Rima, dr. Zlatko Kuntarić iz Zagreba, industrijalec Vlada Teokarović iz Paračina, dr. Branko Magarašević, direktor moške gimnazije v Novem Sadu, Lujo Valter iz Jasenovca, zdravnik dr. Jakša Račić iz Splita, Olga Pavellić, vdova bivšega predsednika senata, predsednik okrajnega sodišča Vi-dovič, Celje, prof. Marko Vunić, Vojislav Maksimović, direktor tetovske gimnazije, Sloven-ska zimskošportna zveza Jesenice, Nikola Djordjević, rektor bogoslovja, Bitolj dr. Ivan Pernar: Ob izgubi največjega sina Slovenije sprejmite iskreno sožalje, glavni urednik splitske »Nove Dobe« Vinko Brajević, Dragutin Živković iz Niša, Zarko Vlaho iz Splita, upravnik Čedomir Todorović iz Skoplja, družina pok. dr. Matka Laginje iz Zagreba, odvetnik Stevan Popović iz Belgrada, don Sime Kovačić s Hvara, dr. Katerber iz Zagreba, Pavao Doko iz Splita, dr. Popović iz Slunja, Ivica Meštrović-Bosanski iz Zagreba, Radjoje Janković iz Belgrada, industrijalec Vladimir Arko iz Zagreba, dr. Fran Rapotec, poštni ravnatelj v Sarajevu, Dragotin

Bogdanović, okrajni načelnik iz Banja Luke, gimnazijski ravnatelj Rasović v imenu proforskega zbora in dijakov gimnazije v Arandjelovu, Franjo Pavešić, izdajatelj in urednik »Primorja« na Sušaku.

Številne so tudi brzojavke, ki so jih poslale razne gospodarske ustanove, zadruge, kulturne organizacije in druge korporacije ter društva. Brzojavke so poslale Rafaelova družba v Ljubljani, Slov. kat. akad. društvo »Danica« iz Ljubljane, Legija koroških borcev v Ljubljani, upravnik Državne hipotekarne banke dr. Momir Glomazić, Zadržna gospodarska banka iz Ljubljane, Delavska zbornica iz Ljubljane, Muzejsko društvo za Slovenijo, Upravni odbor Ferijalnega Saveza, Glasbena akademija v Ljubljani, Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani, osebje Zemljoradniške zadruge v Jagodini, Glavni Savez srbskih začruga za podrinso oblast, Dentistična zbornica dravske banovine, Zvezna organizacija tiskarskih podjetij Jugoslavije, Christofor učni zavod v Ljubljani.

Razen tega je ministru dru Kreku poslal brzojavno sožalje tudi nekdanji ministrant pokojnega dra Korošca Rado Gerličar iz Starega Bečaja.

Številne so brzojavke, ki so jih poslale krajevne, okrajne in banovinske organizacije jugoslovanske radikalne zajednice iz vse države. Med drugimi je v imenu krajevne organizacije JRZ v Strumici poslal njen predsednik Mihajlo Stojanović naslednjo brzojavko: »Kot sopek cvetja iz najjužnejših gora naše domovine po-lagamo naše sožalje pred krsto vrliga Jugoslavana in državnika, nesmrtnega Korošca.«

Senator dr. Kulovec

Vodja slovenske JNS in glavni tajnik JNS g. dr. Albert Kramer je poslal senatorju dr. Kulovcu brzojavno sožalje sledeče vsebine: Globoko pretresen iskreno žalujem z Vami za velikim sinom našega naroda — dr. Albert Kramer.

Istotako se poslali bivšemu ministru in senatorju dr. Franu Kulovcu sožalja sledeči: Djordje Grujić iz Foče v Bosni, kjer je bil dr. Kulovec svoj čas interniran, bivši minister dr. Stanko Švrlija, prosvetno društvo katoliških akademikov »Danica« iz Zagreba, dr. Sajovic, advokat iz Kočevja v imenu dijaškega doma in v svojem imenu, hrvaški književnik dr. Mile Budak iz Zagreba, Vinko Brajević, urednik »Nove do-be« v Splitu, Nikolić iz Belgrada, in sp. Franc Šalehar, predsednik kluba poštarjev JRZ iz Ljubljane, bivši poslanec Rude Bačinić iz Zagreba.

Minister pravde dr. Lazar Marković je poslal senatorju dr. Franu Kulovcu brzojavno sožalje sledeče vsebine: Ob težki izgubi, katere je zadela Slovenijo in celo našo državo ob priliki prerane smrti dr. A. Korošca, Vašega sijajnega voditelja in velikega jugoslovanskega državnika, prosim Vas, da sprejmete iskreno sožalje v mojem imenu in v imenu mojih prijateljev iz državnega radikalnega odbora.

Glavni tajnik Hrvatske seljačke stranke in senator dr. Juraj Krnjević je poslal brzojavno sožalje sledeče vsebine: Vodstvu slovenske ljudske stranke, Ljubljana. Vam in vsemu slovenskemu narodu pošilja iskreno sožalje dr. Juraj Krnjević.

Ljubljanski župan dr. Adlešič

Je ob priliki smrti častnega občana Ljubljane prejel naslednja sožalja:

Ravnatelj državnih železnice v Ljubljani inž. Kavčič: Visokospoštovani gospod župan! Pretresen po krutem udarcu, ki je bil prizadejan državi in posebno še Slovincem z nenadno smrtjo velikega državnika, izreklam Vam, g. župan, in stranki v lastine kakor v imenu direktorje državnih železnice v Ljubljani in vsega njenega osebja najgloblje sožalje. Blagopokojnika, ki je znal s tolikšno državljiško modrostjo voditi slovenski narod, ki je bil med uslvaritelji naše skupne domovine Jugoslavije, ki je bil tudi njen ministrski predsednik in težkih časih in ki je tudi v sedanjih usodopolnih trenutkih dal vse svoje sposobnosti na razpolago državni skupnosti za ohranitev miru, bodo železničarji še prav posebno kot svojega večkratnega resornega ministra ohranili v globoki hvaležnosti in večnem spominu.

Komandant 40. pešpolka »Triglavskega« polkovnik Mil. J. Gladović: Zalostna vest o smrti velikega sina naše skupne domovine Jugoslavije, velikega državnika in častnega občana lepe nam Ljubljane dr. Antona Korošca me je globoko presunila. Prosim Vas, spoštovani gospod župan, da ob priliki te velike in težke izgube sprejmete moje iskreno sožalje, sožalje, ki prihaja iz globočine mojega srca, kakor je treba, da prihaja iz vseh src pravih domoljubov skupne nam domovine.

Sožalna pisma oziroma brzojavke so poslali g. županu še: Hrvatsko kulturno društvo »Napredak« — podružnica v Ljubljani, Trgovsko društvo »Merkur« po svojem predsedniku dr. Windischerju, Ljubljanski klub po predsedniku dr. Windischerju, v imenu prebivalstva mesta Kragujevac in mestnega sveta predsednik in podpredsednik občine, predsednik občine mesta Cetinje Tomo Milošević, predsednik ruske kolonije v Ljubljani in predsednik Združenja ruskih nacionalnih bojnikov v Jugoslaviji za Ljubljano.

Zadržna zveza v Ljubljani

Je prejela sledeče sožalne brzojavke: Z žalne seje zadržarji Sarajeva pošiljajo izraz sožalja o priliki smrti dr. Antona Korošca, odličnega zadržarja in Vašega dolgoletnega predsednika. Za zadržne ustanove Sarajeva: Filip Primožić predsednik iz Splita Vodopija Joso.

Iz Zagreba: Ob priliki težkega udarca in velike izgube, s katero je smrt dr. Antona Korošca zadela Vašo zvezo in vse zadržarstvo Jugoslavije, bodite prepričani, da neizbrisne zasluge velikega zadržarja dr. Korošca za varstvo in napredek celokupnega zadržarstva Jugoslavije hvataški zadržarji cenijo in žalost Vašo obitju dr. Stepan Poštić, predsednik Oredne zveze hrvatskih kmetičkih združenj v Zagrebu; Zvezi fanto škib odsekov in Prosvetni zvezi brzojavno sožalje sta izrekla dr. Berger in Levec iz Zagreba.

Zadržna zveza je nadalje prejela še naslednja brzojavna sožalja: Zveza nemških združenj v Kočevju in župnik Andrija Fišer, zadruga v Sv. Jurju pri Donjem Kraljevcu, Zveza agrarnih združenj v Skoplju.

Šele sedaj se zavedamo, kaj nam je bil

Komemoracija zadružnikov

Včeraj 17. t. m. so se sestali v frančiškanski dvorani ob 3 popoldne zastopniki Glavne zadružne zveze, revizijskih zvez, ki so se udeležile pogreba, upravni in nadzorni odbor Zadružne zveze ter številni predstavniki podeželskih zadrug, da počaste spomin svojega pokojnega predsednika. Oder dvorane je bil v črnih in slovenskih barvah, predsedniški stol je bil prazen kot simbol, da tistega, ki je predsedoval sejam Glavne zadružne zveze in Zadružne zveze, ni več.

Uradni ravnatelj Zadružne zveze g. dr. Basaj se je v občutnem govoru spominjal dela in zaslug pokojnika in dejal med drugim:

Govor ravnatelja dr. Basaja

Sešli smo se na žalno zadružno zborovanje, da se spominjamo našega zadružnega voditelja, njega, ki je vedno vodil naša zadružna zborovanja, če ga le niso zadrževali važnejši državni posli.

Mickiewicz, veliki poljski pesnik, je primerjal domovino z zdravjem. Šele ta, kdor jo zgubi, jo ve prav ceniti. Dr. Korošec je bil naše zdravje, naša moč. Danes šele vidimo vso njegovo veličino in obsežemo njegovo ceno, ko smo ga zgubili. Izpraznjeno je predsedniško mesto pri Glavni zadružni zvezi v Belgradu in predsedniško mesto pri Zadružni zvezi v Ljubljani, pri dveh najpomembnejših ustanovah. Obe veliki zadružni ustanovi sta izgubili svojega voditelja. Toda tu ga bo mogoče nadomestiti z izvolitvijo naslednika. Ne bo pa mogoče nadomestiti duhovne veličine in avtoritete dr. Korošca, s katerima je vodil zadružništvo, ščitil zadružne koristi in v javnosti predstavljal naše zadružno gibanje. Bil je kakor močna trdnjava za vse naše zadružno gibanje, tako da nas nasprotniki niso upali resno napadati.

Zadružno delo je bilo dr. Korošču narodno, socialno in prosvetno delo. Prežet z veliko ljubeznijo do svojega naroda je dr. Korošec v zadružništvu videl tisto pot, ki vodi narod do boljšega življenja. Zato pa je vse svoje sodelavce, inteligenco, zlasti pa mladino vnel in pridobil za zadružno delo. Ni še pol leta — 26. junija letos je bilo — ko je dr. Korošec vodil v tej dvorani veliko zadružno zborovanje, glavno skupščino Zadružne zveze ob njeni 40 letnici. To je bil menda njegov zadnji javni zadružni nastop. Tedaj je, kakor ob raznih drugih prilikah, pozival k delu. Kakor oporoka našega zadružnega voditelja se slišijo danes njegove besede in bodrila:

»Teško je v sedanjih nestalnih in nejasnih časih voditi zadružništvo. Toda čim bolj je težko, tem bolj je tudi potrebno. — Ako gledamo nazaj v prva leta naše 40 letne Zadružne zveze, vidimo, da se je zadružništvo začelo graditi z veliko mladeniško navdušenostjo. Z istim elanom naj se poslopje tudi dozida in dovrši. Za to je potrebno dvojno: stari naj vztrajajo, a mladi naj nastopajo v zadružnem delu.

Pozivamo zato posebno našo mladino, katere je po številu in po kakovosti več kakor pred 40 leti, da vstopa v zadružno gibanje. Naj nas ne plašijo neuspehi, nesreče v preteklosti, temveč naj nas dviga in bodri tisto dobro, ki ga je zadružništvo v zadnjih 40 letih prineslo slovenskemu narodu, kateremu moramo vsi in povsod služiti.

Hvala vsem dosedanjim zadružnim delavcem za njih delo in trud, a mladim in novim kličem: Na plan!

To so besede zadružnega voditelja, to je povelje vojskovodje, ki vodi svojo armado od borbe do borbe, a tudi od zmage od zmage. Vsem pa je veljalo naročilo voditelja, ki je ne le zadružni voditelj, ampak pravi narodni voditelj, naročilo, da moramo narodu vsi in povsod služiti. Naj tu navedemo njegove besede, ki jih je izrekel že skoro pred 20 leti na nekem shodu v majhni slovenski kmečki vasi, ko je ugovarjal na tedaj običajen očetek, češ, da je Slovenec prodal. Tedaj je trdno in določno izjavil:

»Prijatelji, prosim vas, da mi verujete tole: Priznam, velik grešnik sem, toda enega greha si pa ne dam od nikogar in nikoli očitati: da bi bil kdaj koli v svojem življenju izrekel le eno besedo, stopil le en korak ali storil le eno dejanje, za katerega bi mislil ali celo vedel, da bo v škodo slovenskemu narodu.«

In kakor je bil v tem oziru skrajno natančen, naravnost strog proti sebi, tako je bil nepopustljiv proti vsem, ki so delali na raznih področjih javnega življenja v Sloveniji.

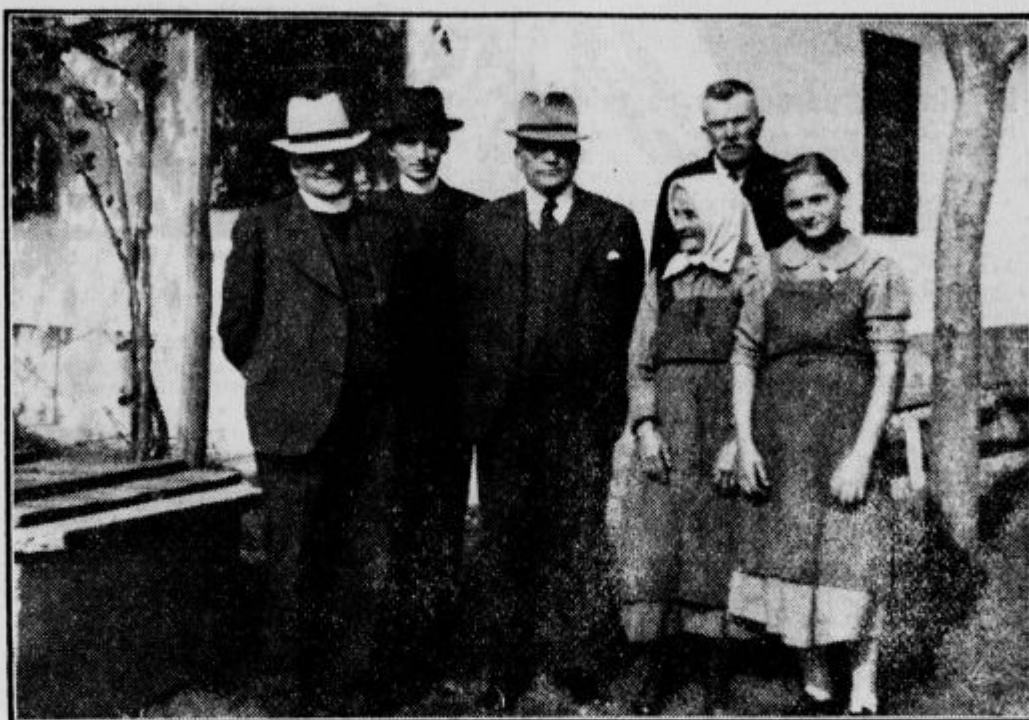
Kot narodni voditelj, ki se ni zanimal za podrobnosti, je ob vsaki priliki priporočal delavnost in varčnost. Na glavni skupščini Zadružne zveze 11. IV. 1929 je naročal zbranim delegatom: »Zadružništvo more nadaljevati le tam, kjer se mnogo dela in mnogo štedi. Tudi v drugih delih države

se bo moglo bolje razviti le, če bodo spoznali, da je varčevanje glavni pogoj za procvit zadružništva.«

V prepričanju, da je zadružno delo narodno in socialno delo v korist najširših slojev naroda, je v zadružnem delu zahteval nesebičnost, požrtvovalnost, za katero je vsem sodelavcem nudil najčistejši vzgled.

Dasi je bil odločen pristaš demokratičnih načel in je širokogrudno dal svobode in prostora različnim naziranjem, vendar je v zadružnem gibanju visoko cenil edinstvo in disciplino. Ko je našemu zadružništvu grozil razcep, je odločno branil skupnost našega zadružništva v družbi z dr. Krekom. Tedaj se je sicer nekaj zadrug od te skupnosti odcepilo. Vendar dr. Korošec ni bil masčevalen. Tako so se vse zadruge bivše Zadružne centrale, ki je bila osnovana proti Zadružni zvezi, zopet vrnile v Zadružno zvezo pod vodstvom dr. Korošca.

Ni ga več med nami. Stavba zadružništva, ki smo jo gradili pod njegovim modrim vodstvom, se mora izgrajevati naprej. Zato ob sveži gomili našega zadružnega in narodnega voditelja sklenimo, da nas bo slej ko prej vodil pri našem delu njegov plemeniti duh in njegov svetli vzgled. Zakaj pokojni dr. Korošec bi mogel s Kristusom reči o sebi: »Vzglede sem vam dal.«

Zadnja slika pok. voditelja pred njegovo rojstno hišo v Biserjanih. Desno stoji njegova sestra Marija, levo pa dr. Aleksič in Marko Krajnc

Žalna komemoracija MJRZ za Slovenijo

Podpredsednik banovinskega odbora MJRZ za Slovenijo inž. Jože Sodja je na komemoraciji dne 17. t. m. med drugim izjavil: V veliko žalost je danes odela vsa Slovenija, bolečino čuti vsak Slovenec. Največji sin slovenske matere je bil danes položen v zemljo, ki jo je ljubil bolj kakor svoje življenje.

Prav mi mladi, ki smo ga tolikokrat videli najmlajšega med nami, občutimo morda najhujšo bolečino, ker je usoda zasekala strašno rano v mladost samo, v našo vročo ljubezen, v naš smeh. v občudovanje in delo, ki smo ga tako radi dajali svojemu nepozabnemu voditelju in prijatelju dr. Antonu Korošču. Komu se ne bi od žalosti trgalo srce, ko nam pred očmi stoji On živ, prijazen in prijateljski, vedno povprašujoč po nas, po naših delih in po naših namenih. Nikdar nismo slišali iz njegovih ust trde besede zaradi naše mladostne neizkušenosti, naše prešernosti, ker za nas ni imel drugega kot svoje veliko ljubeče očetovsko srce, očetovsko besedo, ki je v nas vzbujala vedno najgloblje spoštovanje in usmerjala naše raztresene misli v mladostno uspešno delavnost. Danes težko s svojim umom obsežemo pomen izgube svojega voditelja, ker čutimo v svojih sreih najstrašnejšo bolečino zaradi odhoda največjega dobrotnika, prijatelja in očeta mladine.

Nam mladim je dajal neprestano z zgledom in besedami nauke, kako dragocena nam mora biti naša Jugoslavija, kako vzvišena beseda je to, ki

Slava mu! Slava in večen spomin!

V imenu hrvatskih revizijskih zvez je govoril g. dr. Juretič, v imenu Glavne zadružne zveze sekretar g. dr. Sibe Zaninovič, v imenu srbske Zveze kmetijskih zadrug pa g. Miloš Milošević. Vsi govorniki so poudarili, da strašno bol, ki jo doživlja slovenski narod, čuti jo močno tudi Srbi in Hrvati, zlasti pa zadružniki, ki so zgubili soustanovitelja in prvega ter edinega predsednika Glavne zadružne zveze in velikega borca za zadružno idejo.

V resnobi in tihi žalosti je bilo zborovanje ob 4.30 zaključeno.

Zadružna zveza je prejela poleg že objavljenih sožalnih brzojavk sožalja še od sledečih:

Savez nabavljajskih zadrug državnih službenika: Savez srpskih zemljoradničkih zadruga, Sarajevo; Zadružni savez, Split; Središnji savez čehoslovaških zemljoradničkih zadruga, Novisad; Savez privrednih zadruga, Sombor; Savez zadruga gospodarske sloge, Zagreb; Kreditna zadruga uslužbencev državnih železnic, Ljubljana; Hranilno in posojilno društvo, Celje; Plujsko predjemno društvo, Plui; Kmečko-delavska hranilnica in posojilnica, Teharje; Elektrostrojna zadruga, Podblica; Nakupovalnica in vnovčevalnica, Ljubljana; Zveza slovenskih zadrug, Ljubljana; dr. Salih Udvarlić, šef oddelka za zadružništvo v ministristvu za kmetijstvo; Durman, revizor Glavne zadružne zveze.

čistejši svetlobi vzel iz naše srede, sije v Vaših zgledih in v Vaših trajnih delih, danes nam in nam pušča gledati iz temin žalosti in ledenega mraza zarjo in toploto.

Danes, ko se v svoji žalosti lovimo za Vašo telesno sliko, ko nam v neskončno dobrotljivim smehljajem, gorečnostjo in prepričevalnostjo prihajate naprvi iz vseh krajev Slovenije in Jugoslavije, od povsod, kjer smo Vas srečavali pri Vašem delu, tja iz Ljutomer, Crenšovcev, Sv. Trojice, Radovljice, Tamarja v Triglavskem pogorju, v Ljubljano prav v to dvorano in na to mesto, občutujemo v veličini naše boli Vašo veličino.

Zmagovalec v službi naroda, v službi božji, je odšel pred Vsemogočnega Pridružno zato tudi danes svoj glas, da bo zmaga pred Vodnikom in Gospodarjem vseh človeških duš popolna. Zato molimo. — Oče naš...

Vsi navzoči so stoji v največji zbranosti zmolili očenaš.

Lepa počastitev dr. Koroščevega spomina

Ravnateljstvo Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani je imelo včeraj žalno sejo za voditeljem slovenskega naroda in neprekosljivega državnika dr. Antona Korošca. Predsednik ravnateljstva, g. stolni kanonik Sušnik, se je v lepem govoru spominjal neveljavih zaslug rajnega dr. Korošca za slovenski narod in jugoslovansko državo. Njegov govor so vsi navzoči stoji poslušali in na koncu zaklicali dr. Korošču trikrat: Slava!

Ravnateljstvo je nato sklenilo darovati za zimsko pomoč v Ljubljani 50.000 dinarjev in obenem ustanovilo dve dr. Koroščevi stipendiji po 5000 dinarjev za odlične akademike ljubljanske univerze.

Glavna uprava javne borze dela v Ljubljani je imela komemorativno sejo za pok. voditeljem slovenskega naroda dr. Antonom Koroščem dne 16. decembra ter sklenila, da počasti spomin velikega dobrotnika s tem, da prispeva k zimski akciji mesta Ljubljane 50.000 din ter mesta Mafibora 50.000 din.

Slovenski časnikarji spomnu dr. Korošca

Ljubljana, 18. decembra.

Danes popoldne sta v svojem »Novinskem domu« imeli skupno žalno sejo za blagopokojnim dr. Koroščem obe časnikarski organizaciji, stanovska in zadružna. Na žalni seji sta bila navzoča upravna in nadzorna odbora obeh organizacij, med njimi kot član uprave zadruge dr. Windischer. Predsednik stanovske organizacije slovenskih časnikarjev g. Virant je kot predsednik stanovske organizacije in v imenu predsednika zadruge »Novinarski dom« g. Zelezničarja imel o rajnem članu g. dr. Korošču žalni govor, kjer je naglašal, kako je dr. Korošec že od mladih let bil časnikar ter je temu stanu posvečal vso svojo pozornost. Bil je zvest član časniških slovenskih organizacij, katere je podpiral gnotno in moralno. Slovensko časopisje in z njim časnikarski stan sta se razvila šele z ustanovitvijo Jugoslavije, ki je pri njeni ustanovitvi rajni dr. Korošec bil med glavnimi delavci.

Po tem govoru, ki so ga vsi navzoči stoji poslušali ter na koncu zaklicali trikrat: Slava, je bilo sklenjeno v počastitev svojega člana in podpornika iz društvenih sredstev dati 1000 din za časnikarsko zimsko akcijo: obdaritev revnih srednjeolcev z obleko.

Žalna seja dentistične zbornice

je bila v ponedeljek ob 19.30 v prostorih poverjeništa na Sv. Jakoba trgu 7. Seji so prisostvovali člani poverjeništa. Predsednik g. dentist Hinko Frank en je na kratko oertal veliko delo in zasluge našega najboljšega državnika, blagopokojnega dr. Antona Korošca za naš narod, posebej pa še za dentistični stan, posebno za ustanovitev zbornice, ki je užival vedno vso njegovo zaščito in podporo. Svoj govor je zaključil: »Velikemu zaščitniku dentističnega stanu in velikemu ter najboljšemu sinu slovenske zemlje — Slava!« Vsi prisotni so se dvignili ter počastili spomin blagopokojnika s triminutnim molkom.

Dentistična zbornica — poverjenišvo Ljubljana je ob tej priliki sklenila v počastitev spomina svojega velikega dobrotnika namesto venca nakloniti mestni občini za zimsko pomoč 600 din. Nadalje je sklenila, da se odpošlje g. ministru dr. M. Kreku brzojavno sožalje, g. banu dr. M. Natlačenju in g. senatorju Fr. Smodeju pa pismeni izraz sožalja.

Odbor Prosvetne zveze v Ljubljani se je v soboto 14. t. m. zbral k žalni seji, na kateri se je predsednik dr. Lukman spominjal velikih zaslug po-

Podčastniki neso pri pogrebu vence. Prvi je Nj. Vel. kralja, drugi Nj. Vis. kneza namestnika

Krsta na laleti. Ob njej častna straža

Vrsta zastav pred Navjem

kojnega narodnega voditelja dr. Antona Korošca za ljudsko prosveto. On je leta 1935 razveljavil odloka, s katerima sta bili Prosvetni zvezi v Ljubljani in v Mariboru razpuščeni. Dr. Korošec je bil častni predsednik ljubljanske Prosvetne zveze.

Na direkciji železnic v Ljubljani. V ponedeljek, dne 16. t. m. so se zbrali v čelni dvorani direkcije gg. načelniki oddelkov s svojimi šefi in referenti, da skupno počaste spomin velikega pokojnika dr. Antona Korošca kot bivšega večkratnega ministra.

Direktor g. inž. Kavčič je v glavnih potezah podčrtal velike zasluge in sposobnosti dr. Korošca kot javnega delavca, borca za ustanovitev naše narodne države, velikega zadržnika in dobrotnika. Posebno je črtal njegovo delo kot trikratnega prometnega ministra za dobrobit železniške ustanove in njenih uslužbencev. Z vzklikom: »Slava njegovemu spominu!«, je bila žalna svečanost zaključena.

Direkcija državnih železnic v Ljubljani je namesto venca na ksto blagopokojnika nakazala Mestni hranilnici v Ljubljani znesek din 1250 za namene Zimske pomoči.

Celje. Poleg številnih žalnih eej za velikim voditeljem slovenskega naroda dr. Antonom Korošcem, ki so jih imela v nedeljo, ponedeljek in na dan pogreba celjska društva in organizacije, je priredil tudi mladinski odsek Vincencijeve konference av. Danijela v Celju v počastitev pokojnega voditelja slovenskega naroda dr. Antona Korošca žalno komemoracijo v urah pogreba v torek dopoldne v dvorani Delavske zbornice. Pred okrašenim podobom dr. Antona Korošca so se zbrali zastopniki odbora Vincencijeve konference in nekateri profesorji z ravnateljem Ivanom Bračkom na čelu. Spominsko besedo je sregovoril g. prof. Peter Kovačič, ki je predložil mladim srcem veliko dobrotljivost, ki jo je pokojni voditelj izkazoval tudi celjski dijaški mladini.

Žalno sejo ob smrti narodnega voditelja je priredil tudi odbor KPD v Celju v torek zvečer. V spominski besedi je g. predsednik povdarjal, da je pri ustanovitvi zboru KPD v Celju dne 1. januarja 1907 sodeloval kot slavnostni govornik pokojni voditelj, ki mu mora torej biti družito večno hvaležno, ker mu je kumoval pri njegovem rojstvu. Žalno sejo za pokojnim voditeljem je imel tudi FO pod vodstvom predsednika Vrabla Antona.

Okrajni odbor JRZ za celjski okraj bo imel v nedeljo, 22. dec. ob pol 9 dopoldne v mali dvorani Ljudske posojilnice žalno sejo. Vsi člani okrajnega odbora, kakor tudi ostali člani krajevnih odborov se vabijo, da se eej polnoštevilno udeležijo. Po eej okrajnega odbora JRZ bo ob 9 v veliki dvorani Ljudske posojilnice komemoracija za velikim pokojnikom, na katero vabimo vso narodno javnost v Celju.

Društvo organistov za mariborsko škofijo. V ponedeljek ob 11 je bila v prosvetnem domu v Celju žalna seja društva organistov za lavantinsko škofijo. V uvodnih besedah je predsednik Ulaga orisal zasluge pokojnega dr. Korošca za društvo organistov, nakar je bilo sklenjeno, da se društvo organistov udeležijo pogreba v Ljubljani po svojem zastopniku g. tajniku. V veliki žalosti je bila nato seja zaključena ter se je odbor razšel čuteč, koliko so ravno organisti s smrtjo dr. Antona Korošca izgubili. Dr. Korošec je bil velik zaščitnik in podpornik organistov in je že v dunajskem parlamentu dosegel, da so organisti pokojninsko zavarovali. Slava mu!

Sv. Jurij ob Taboru. Žalna svečanost za umrlim dr. Antonom Korošcem je bila v ponedeljek ob osmih v farni cerkvi, kjer je bil slovesni requiem. Sv. maše so se udeležili vsi solarji z učitelstvom, zastopnik občinske uprave ter mnogo drugih ljudi. Na vseh javnih in večjih hišah so razobešene žalne zastave.

Radovica. Dne 17. dec. po sv. maši zadušnici za našim voditeljem dr. Antonom Korošcem je imelo svojo žalno sejo Prosvetno društvo in FO, na kateri smo se s hvaležnostjo spominjali zaslug, ki si jih je pridobil za naše organizacije. Zaradi tega bo njegov skpomin na večno živel med našo mladino.

Vodna zadruga v Slov. Bistrici, ki se je po svojem odboru udeležila slavnosti pogreba dr. Korošca, je opravila v Ljubljani v hotelu Miklič tudi žalno sejo, na kateri je predsednik zadruge opisal neveljavne zasluge dr. Korošca za obstoj in napredek vodne zadruge v Slov. Bistrici.

Ribnica na Dolenjskem. V ponedeljek ob sedmih zvečer je bila žalna svečanost v dvorani Prosvetnega doma. Občinstvo je napolnilo dvorano, da se oddolži za vse očetu domovine. Med drugimi oddolžniki je prišel tudi g. polkovnik 37. polka s pomočnikom. Na črnodeti oder je stopil možki zbor in zapel žalostinko: »Vigred se povrne!«. Po občutno recitirani pesmi: Umrli je mož, je nakazal velikost prerano umrlega voditelja Slovencev g. dekan Vikt. Demšar. Vsak je na rajnem videl, da je to mož, ki hoče vsakemu Slovencu le dobro, saj so se se med komunistično usmerjenimi nasprotniki našli, ki bi zanj dali tudi življenje. Pomagal je, kjer je le mogel. In bridko ga bomo pogrešali v th resnih časih za našo domovino. Po govoru sta se poklonila podobi velikega pokojnika fant in dekle v narodni noši ob žalostinki, izvajani na vijolino in klavir. Za zaključek je dovršeno podal mešani zbor skladbo slovitega rojaka Gallusa-Petelina: Glejte, kako umira pravičnik. Z bridko žalostjo je slo ljudstvo iz dvorane s sklepom v srcih, da hoče za vedno ohraniti v spominu velikega pokojnika in ostati zvesto njegovim ciljem.

Služba božja za dr. Korošcem v Newyorku

Newyork, 17. dec. AA. V Newyorku je bila služba božja za pokojnim dr. Ant. Korošcem. Službe božje se je udeležil generalni konzul kralji. Jugoslavije in mnogo uglednih Jugoslovancov.

Dopolnilo k poročilu o pogrebu

Pogrebne sv. maše za rajnim dr. Antonom Korošcem kakor tudi pogreba samega na Navju se je udeležilo mnogo odličnih oseb, katerih imena so bila pri večeršnjem poročilu neprostovoljno izpuščena. Med njimi so nam bila sporočena naslednja:

Akademije znanosti in umetnosti je zastopil njen predsednik g. univ. prof. dr. Nachtigal v spremstvu mnogih akademikov.

Slovensko narodno gledališče je zastopal njen upravnik akademik Oton Zupančič v spremstvu g. Pavla Golje, ravnatelja Drame, in g. Vilka Ukmarja, ravnatelja Opere.

Narodno galerijo je zastopal dr. Fran Windischer, predsednik, v spremstvu članov odbora.

Zvezo industrijev sta zastopala njen predsednik g. Avgust Praprotnik ter podpredsednik Franc Heinrihar.

Sokolsko župo ljubljansko je pri cerkvenih svečanostih v stolnici zastopala osemčlanska skupina Sokolov pod vodstvom inž. Ladislava Beveca. **Zagrebskega nadškofa** dr. Stepina je zastopal pri pogrebnih svečanostih g. Krešimir Pečnjak, rektor Velikega semenišča v Zagrebu in kanonik stolnega kapitlja.

Pokojniški zavod je zastopal preds. g. dr. Milavec.

Od bivših senatorjev se je med drugimi udeležil udeležil pogrebnih svečanosti tudi dr. Gustav Gregorin.

Državno hipotekarno banko je zastopal dr. Marickini.

Zahvala

Banovinski odbor JRZ in banovinsko tajništvo JRZ v Ljubljani sta prejela v teh dneh številne BRZojavke in pisma, kjer politične, kulturne in gospodarske organizacije ter posamezniki iz vse Slovenije izražajo svojo veliko bolečino in žalost nad izgubo voditelja slovenskega naroda dr. Antona Korošca.

V izjavah izražajo tudi vsi svojo pripravljenost v teh nesrečnih dneh, da hočejo se bolj podpreti stranko in vodstvo pri njenem delu.

Banovinski odbor in banovinsko tajništvo JRZ v Ljubljani se vsem tem za izraze sožalja in lepe želje pristrčno zahvaljuje.

Prekmurje ob smrti dr. Korošca

Prekmurje je bilo vedno tesno povezano z voditeljem slovenskega naroda dr. Korošcem. Ze na njegovi novi maši so bili navzoči narodni voditelji iz Prekmurja Josip Klekl in že pokojna dr. Ivanoci in Baša. Zadnjič je bil dr. Korošec med svojim ljubljanim prekmurjskim ljudstvom na veličastnem narodnem taboru v Crensovcih ob prslavi 20 letnice zedinjenja. Bil je velik podpornik prekmurjskih dijakov in je še lani naklonil lepo vsoto šolskemu vodstvu v Lendavi in Suboti za podporo siromašnih dijakov. Sobotu se je na lep način oddolžila njegovemu spominu z žalno sejo, ki je bila v nedeljo v občinski dvorani ob prisotnosti zastopnikov vseh uradov in društev ter polnoštevilno zbranega občinskega odbora. Spominski govor je imel član obč. odbora bivši poslanec Franc Bajlec, ki je v lepem govoru orisal življenjsko pot in delo našega narodnega voditelja. V torek dopoldne je bila po maši, ki jo je daroval so-

Ljubljana na dan pogreba

Še včeraj je velik del hiš v Ljubljani imel razobešene črne žalne zastave. Bela Ljubljana je res z globokim spoštovanjem, ki ga je izkazala dr. Korošcu na njegovi zadnji poti, dokazala, da je v resnici pravo slovensko srce Slovenije. Na dan pogreba skoraj ni bilo hiše, s katere ne bi visela črna zastava. Lahko rečemo, da jo je izobesila vsaka hiša, ki jo je imela. Prav tako so se oddolžile spominu velikega narodnega voditelja ljubljanske trgovine, ki so v izložbe postavile lepe slike, okrašene z zelenjem in trakovi v narodnih barvah. Silni mraz, ki je pritisnil prav na dan pogreba, je bil posebno neprijeten za vse tiste, ki so se v ranem jutru odpeljali z vlaki iz vseh delov Slovenije na pogreb. Železniška uprava je storila, kolikor je mogla, da je pripravila potrebne vagonne. Marsikateri vlak pa ni mogel biti zadostno zakurjen in so potniki hudo prezebali. Posebno težko službo so ta dan imeli železničarji na progah. Silen mraz je povzročal tudi zamude vlakov in nestrpnost potnikov se je znašala prav nad železničarji, ki niso mogli pomagati. Požrtvovalno so odpravljali natrpane vlake in prezebali še bolj kot potniki. Marsikdo izmed železničarjev, ki je bil ta dan v službi, je že kdaj spremljal v vlaku

boški župnik Josip Vojkovič ob veliki udeležbi vseh Sobočanov, v gimnazijski telovadnici prirčna komemoracija, na kateri je imel spominski govor ravnatelj inž. Ivo Zobec. Pevski zbor je pod vodstvom prof. Močana zapel žalostinko; orkester pa je pod vodstvom prof. Justina odigral Chopinovo koračnico.

Zelo opažen govor

Govor bana dravske banovine dr. Marka Natlačen v spomin našega narodnega voditelja, je vreden, da se posebej zabeleži zaradi tega, ker so v njem izklesane najznačilnejše poteze osebnosti in dela pokojnega dr. Antona Korošca, kakor bodo ostale v naši zgodovini in v zavesti našega naroda vtisnjene skozi vse čase.

Govornik je v osebnem liku našega narodnega voditelja kot njega najbistvenejšo oznako podčrtal njegovo tesno povezanost z narodom, kakor je tako močno izražene ne najdemo pri nobenem drugem politiku, kar smo jih Slovenci dozdaj imeli. Pokojnikovo delo pa — je poudaril dr. Marko Natlačen — ima svojo poglavitno smernico v tem, da je šlo za politično organizacijo slovenskega ljudstva s pomočjo čim večje edinosti, strnjnosti in discipline — politične čednosti, ki so predvsem malemu narodu neobhodno potrebne. Toda — tako je pravilno pripomnil govornik — dr. Anton Korošec se je pri tem vedno zavedal, da se mora politika vedno ravnati po načelih krščanske etike in ni nikoli zatajil v sebi katoliškega duhovnika; zmoto je treba odločno pobijati, nasprotniku pa nobene krivice ne storiti.

Ta poteza v značaj našega pokojnega voditelja pa ni izvirala samo iz prirojene korektnosti in finega takta marveč prav iz globin človečanske in krščanske ljubezni, iz dobrega srca. Zato je v govoru dr. Marka Natlačen po pravici postavljena v ospredje dobrodelnost našega ljubljanskega rajnika, ki ni zbiral zase, ampak vse razdajal pomoči potrebnim in si s tem postavil v slovenskih srcih najtrajnejši spomenik kot velik človek.

Kot javnega delavca — je g. ban naglasil dalje — je dr. Korošca najvidneje označeval pogum, kadar je šlo za pravice slovenskega naroda; v tem pogledu je naš pokojni narodni voditelj tvegati osebno svobodo in svoje življenje samo. Predvsem naši mladini je s tem pokazal vzor in zgled, kateremu more slediti v borbi za slovenstvo in za Jugoslavijo pa za uresničenje družbe, ki bo res krščanska in v krščanskem duhu obnovljena. Pravico svojega naroda — tako je podčrtal dr. Marko Natlačen — pa je videl naš pokojni voditelj uresničeno v vsem svojem obsegu v avtonomni Sloveniji, ki mu je bila vzor in končni cilj vsega političnega prizadevanja. Utrli je pot do nje s svojim delom, ki je dvignilo ugled našega naroda, se prizadevalo za njegovo blagostanje in pomagalo graditi njegovo kulturo do vrhunca.

Ves ta trud pa je bil hkrati trud za skupno domovino Jugoslavijo, kateri je bil dr. Anton Ko-

Slovenski rod svojemu voditelju v slovo in spomin!

Ugasnila je v domu luč.
In vsi obrazi potemne
in vsa se srca zatesne
in vsi glasovi zaithe.
Ugasnila je v domu luč.

Kako smo mi nesrečen kraj!
Kot školjka tesen naš je kot,
kot biser majhen naš je rod,
pa plane tat življenja tod.
Kako smo mi nesrečen kraj!

O, Biserjani, bridka vas!
Ime je vaše bistro res,
a danes vzdih gre do nebes:
tema je pala čezinčez.
O, Biserjani, bridka vas!

Ne, ne! Ni luč ugasnjena.
Na nebu zvezde mil sijaj,
kot luč bi gledala nazaj
prijazno v naš slovenski kraj.
Ne, ne! Ni luč ugasnjena.

Ljč, dvignjena je naša luč!
Obrazi vsi se razjasne
in vseh oči se zaiskre
in vsi glasovi zagme:
Ljč, dvignjena je naša luč!

O, Biserjani, blažen svet!
Pa naj je v grobu prah trohljiv,
vaš Biser je nerazdrobljiv,
spomin ostane večno živ.
O, Biserjani, blažen svet!

Na tvojo pot do polnih zmag!
In z lučjo tvojega duha
in z ljubega močjo neba,
pokonci naš se rod zravna:
Na tvojo pot do polnih zmag!

rošes soustvaritelj; brezpogojna vdanost vladarskemu domu Karadjordjevičev in neomajna ljubezen do države sta bili našemu voditelju zvezdi vodnici in to je zraven večne zvestobe slovenskemu narodu politični in kulturni program, ki nam ga zapuša veliki pokojnik — je dr. Marko Natlačen zaključil svoj govor.

Listi ob smrti dr. Korošca

Slovenski listi

Vsi slovenski listi so se skoraj brez izjeme toplo spomnili dr. Korošca ob njegovi smrti in prinašali članke o njem, poročila o pogrebnih slovesnostih in zaznamovali tudi glasove drugih listov.

Ljubljansko »Jutro« je imelo v nedeljo o dr. Korošcu lep uvodnik in je tudi sicer vedno priznava spremlevalo vse dogodke v pogrebnih dneh. O pogrebu piše: »Za poslednjo pot dr. Antona Korošca je usoda poslala izredno mrzel dan, kakršnega menda v letošnji zimi še ni bilo. Ob 9, ko se je v stolnici začela žalna petma maša, so namerili 14 stopinj mraza, kar je bilo krivo, da so imeli redni, pa tudi posebni vlaki, ki so prihajali iz raznih smeri, občutne zamude, obenem pa, da mladina osnovnih šol ni mogla v strnjnih vrstah sodelovati v špalirju, s katerim je Ljubljana in z njo vsa Slovenija spremlala pokojnega državnika od stolnice do Navja, kjer mu je mestna občina sredi najodličnejših pesnikov, pisateljev in buditeljev naše preteklosti določila poslednje domovanje.«

Tudi »Slovenski narod« je stalno prinašal poročila o pogrebnih slovesnostih. Nekaj lepih člankov o velikem pokojniku je objavil mariborski »Večernik«. Ta list je ponatisnil tudi dr. Korošev članek o pomenu tiska, ki ga je pokojnik napisal ob razstavi slovenskega novinarstva v Ljubljani.

Socialistična »Delavska politika« v Mariboru pravi, da je bil »dr. Korošec vodja JRZ v Sloveniji, vpliven politik, ki je v Jugoslaviji igral važno in vidno vlogo vseh 22 let njenega obstoja. Za svoje zasluge za državo je bil večkrat odklikovan in e užival zaupanje na najvišjih mestih. Z njegovo smrtjo je težko prizadeto politično gibanje, kateremu je pripadal kot zvest, neizprosen in načelen borec.«

»Slovenski gospodar«, ki ga je dr. Korošec sam več let urejal, se ga je spomnil v toplem članku na uvodnem mestu in je izdal tudi posebno Koroščevo prilogo, kjer opisuje življenjsko delo dr. Korošca v borbi za narodne in politične pravice Slovencev od takrat, ko je bil predsednik Slovenskega kluba v štajerskem deželnem zboru,

na dunajskem državnem zboru, predsednik Narodnega veča, pa potem v Jugoslaviji. Poveličuje tudi njegovo delo v organizacijah, v listih, v Slovenski krščansko-socialni zvezi in v zadružništvu. »Domoljub« piše o dr. Korošcu in pravi, da je njegovo življenje naša zgodovina. Nato opisuje njegovo smrt, kako se je poslovil od Belgard in kako se je vrnil med nas. Na koncu ima tudi opis pogrebnih slovesnosti ter govora dr. Mačka in dr. Miha Kreka.

Dijaški list »Straža v viharju«, ki je bila ves čas deležna vse njegove podpore, se je spomnila svojega svetlovalca, prijatelja in dobrotnika s posebno številko, v kateri so na prvi strani objavljena dr. Koroščeva lastnoročno napisana vodila, ki jih je dal slovenskim akademikom, ko je bil še na Hvaru v preganstvu, kot temelje, na katerih naj začno z novim delom v takrat zrahljanih razmerah med mladino.

Hrvatski listi

»Hrvatski dnevnik« opisuje pogreb našega voditelja in prinaša govore preds. dr. Mačka, ministra dr. Mihe Kreka, omenja pa tudi govore dr. Adlešiča, dr. Lukmana, prof. Kostiča in zastopnika slovenske Zadružne zveze g. Gabrovška. Lepo poročilo o pogrebu imajo tudi zagrebški »Novosti«, »Juturnji list«, »Hrvatska Straža« in »Nova doba« iz Splita.

Belgrajski listi

»Vreme« opisuje pod naslovom »Pogrebu dr. Korošca v Ljubljani« je večer prisostvovalo 50 tisoč oseb, o globoki žalosti, ki je vladala v Ljubljani pri pogrebnih slovesnostih. Poročilo obsega poldrugo stran tega velikega lista. Tudi belgrajska »Politika« ima lep članek svojega dopisnika iz Ljubljane o svečanem pogrebu dr. Antona Korošca in prinaša glavne pogrebne govore v celoti, druge pa omenja.

Inozemski tisk o pok. dr. Korošču

Pražki list »Der Neue Tage« pravi, da je bil dr. Korošec prominentni zastopnik še v stari monarhiji solanih slovenskih politikov. Po kratki navedbi življenjskih podatkov nadaljuje »Der Neue Tage«, da je bil kot voditelj Jugoslovanskega kluba v avstrijski poslanski zbornici, kakor tudi kot predsednik Narodnega veča v Zagrebu v stalni opoziciji do avstro-ogrske monarhije. L. 1928, po smrti hrvaškega voditelja Radiča, je bil ministrski predsednik L. 1932 je strmoglavljen in interniran. L. 1935 je postal notranji minister. Kot tak je bil, kakor tudi že v prejšnjem svojem delu, v prvi vrsti odgovoren za nekatere protinemške ukrepe v Jugoslaviji. Po padcu Stojadinoviča, h kateremu je tudi on pripomogel, je postal predsednik senata, l. 1939 pa prosvetni minister. Kot tak se je boril, kolikor je bilo v njegovi moči, proti svobodnim zidarjem v Jugoslaviji. Njegova smrt je bila kljub dolgoletni boleznj nenadna.

Kratko vest o smrti dr. Korošca je prineslo vatikansko glasilo »Osservatore Romano«. Med drugim pravi, da je umrl zadet od srčne kapi. V jugoslovanski vladi je bil večkrat minister in tudi ministrski predsednik. Sedaj je bil prosvetni minister in predsednik senata. Bil je 68 let star. Italijanski list »Avvenire d'Italia« pravi o dr. Korošcu, potem ko na kratko pove, kaj je bil in opiše njegovo življenjsko pot, da je bil eden najuglednejših ljudi v jugoslovanski državi.

O smrti dr. Korošca piše tudi italijanski list »Giornale d'Italia«, ki nato navaja tudi pisanje nekaterih belgrajskih listov o dr. Koroščevem nasledniku.

Boji za Bardio v Libiji

Ameriški poročevalci o nemških četah, ki se nahajajo že v Italiji
Italijanski listi napovedujejo protiidar

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 19. decembra. (Stefani.) Službeno poročilo št. 149 glavnega stana italijanskih oboroženih sil se glasi:

V obmejnem pasu Cirenaike so sovražnikove čete zaradi izčrpanosti in izgub, ki so jih dosedaj pretrpele v teku večernjega dne velike bitke, ublažile svoj pritisk. Naše topništvo je zadalo učinkovite udarce oddelkom sovražnikovih mehaniziranih enot. Medtem so naši letalski oddelki bombardirali oddaljenejsje oklopne čete. Sovražnikova križarka, ki je bila torpedirana pred pristaniščem Bardio in kar omenja poročilo št. 194, se je prevrnila in potem potopila, kakor so to videli številni očitki. Torpedna letala, ki so potopila to križarko, so bila pod poveljstvom kapitana pilota Grossija in poroč. pilota Bardanija, s katerima sta sodelovala kot opazovalca poročnik Maraceo in Riva. Naša letala so bombardirala angleške vojne ladje, ki so se pojavile pred Bardio. Sovražnikovo lovsko letalstvo se je uprlo nastopu naših bombnikov, ki so zbili eno letalo vrste »Gloucester«. Naši lovci, ki so spremljali bombnike, so stopili v borbo s sovražnikovimi lovskimi letali. Zbito je bilo eno letalo vrste »Hurricane«, eno naše lovsko letalo pa se ni vrnilo domov. Od petih naših letal, za katere je poročilo št. 193 javljalo, da so izgubljena, sta se dve letali vrnila domov. Med tremi letali, ki jih je treba smatrati za končno izgubljena, je tudi letalo polkov. Amaruja, ki je sodeloval pri dveh križarjenjih čez oceane. To je bil bombnik, ki je vodil borbo na čelu skupine. Dne 16. t. m. je bilo zbitih pet angleških lovskih letal.

V Vzhodni Afriki so naši letalski oddelki izvedli nočno akcijo proti taboriščem v Erkovien-Sabdu ter jih nenadoma napadla 10 letal, ki so se nahajala na tleh, je bilo bombardiranih.

En naš oddelk bombnikov je izvedel uspešen nočni napad na pristanišče in skladišča nafte v Port Sudanu. Na povratku je bilo eno naše letalo prisiljeno, spustiti se zaradi slabega vremena na sovražnikovo ozemlje, vendar se mu je pozneje posrečilo vzleteti in se vrnilo domov. Drugi naši bombniški oddelki so bombardirali železniško progo v Gedaretu in vojaške naprave v Otrub Rejanu. Napad na letališča, na skladišča nafte v Port Sudanu je bil uspešen. Pri tej priliki so bila uničena skladišča nafte, pa tudi štiri sovražnikova letala na tleh, poškodovane pa tudi pristaniške naprave. Videti je bilo močne stebre dima in požare. Nekaj naš letalski oddelki se je spustil v borbo s 7 sovražnikovimi letali in je zbil dve sovražnikovi letali. Eno italijansko letalo se ni vrnilo domov.

Italijanski listi o bojih

Rim, 18. decembra. Stefani: Ker mora angleška ofenziva koristiti ciljem propagande med Arabci in v Ameriki, piše »Popolo di Roma« moramo razumeti, da Angleži izvajajo to ofenzivo z najmočnejšimi sredstvi. Ugotovljeno je, da je angleško cesarstvo proti italijanskim postojankam v Severni Afriki zbralo svoje najboljše čete in svoj najboljši vojni material. Toda Italija se prav tako, kakor je to storila Nemčija, junaško upira močnemu angleškemu napadu, italijanski narod pa gre naprej s čvrstim korakom, ker absolutno veruje v končno zmago.

Kim, 18. dec. AA. Stefani: Med pričakovanjem italijanskega uradnega poročila o dogodkih v Afriki in ki bo objavljeno, ko bo zaključena velika bitka, podčrtava »Popolo di Roma«, da v začetku operacij lahke libijske čete na prvih postojankah niso mogle prenesti izrednega angleškega kritičnega oklopnih kolon in zato so motorizirane italijanske čete, ki so stopile v borbo, bile v stanju, da izvedejo čisto druge nastope. Ta druga doba bitke je še v teku in bo prinesla končni sklep o razvoju borb. Jasno je, da je pas v dolžini 100 km v puščavi, ki so ga zavzeli Angleži samo hodnik, ki bo imel svojo vrednost, če se nazadnje uresniči zastavljeni cilj. Če so Angleži imeli za cilj uničenje italijanskih čet, so ta cilj popolnoma zgrešili. Prvi cilj Angležev, ki je bil: »izključimo Italijo iz borbe«, je popolnoma propadel, ker se Italija še zmerom ravno drži in nadaljuje z bitko.

Angleška poročila

Kairo, 18. dec. t. Reuter. Angleško vrhovno poročilo se glasi:

Naše letalske sile so danes s strojnimi bombardirale nasprotno motorizirane in pehotne skupine, ki so se umikale proti Tobruku. Prav tako so bile bombardirane umikajoče se skupine v smeri proti Darni, ki je bila danes dvakrat sedito bombardirana in so vse bombe padle na letališče. Tudi Bardia je bila dvakrat bombardirana in so bombe zadele vojaške zgradbe in skladišča. Motorizirane čete se bližajo sami Bardiji. Transporti zahodno od Capuzze in Solluma so bili napadeni in delno uničeni.

Na sušanski meji vedno večje delovanje naših patrol. Na drugih frontah nič novega. Sovražnik je bombardiral Port Sudan. Štiri sovražna letala so bila včeraj sestreljena na afriškem bojišču.

Kairo, 18. dec. t. Associated Press: Kakor je včeraj poročalo službeno poročilo angleškega vrhovnega poveljstva, so angleške čete onstran egiptsko-libijske meje zasedle puščavske utrdbे Mūsaid, Sidi Omar in Seferzen. Trdnjave so padle po srditih borbah in so njihovo zasedbo onogočile avstralske čete, ki so prišle svezbe na bojišče iz 250 km oddaljenega glavnega zbirališča angleške vzhodne armade v Egiptu. Trdnjava Bardia, ki so jo angleške čete zapustile za seboj in jo hočejo obkoliti, je zelo dobro utrjena in se v njej nahaja več divizij italijanskih čet. Angleške čete so na cesti, ki vodi iz Bardie proti 100 km oddaljenemu Tobruku, pri-

šle že 30 km za hrbet Bardie. Bardio bombardira tudi angleška voja mornarica in ni verjetno, da bi se mogla dolgo držati, razven, ako bi maršal Graziani sklenil, da izvede iz Tobruka razbremenilni protinapad, česar pa ni pričakovati, dokler ne dobi okrepitev iz Italije. Toda v tem primeru bo doletela posadko v Bardiji ista usoda, ki je doletela posadko v Sidi Baraniju. Angleška napadalna taktika, ki se je do sedaj obnesla, obstaja v tem, da skušajo najprej nasprotnikove utrdbे od vseh strani obkoliti, tako da jih odrežejo od zvez s svojim zaledjem. Nato napadejo Tudi Sollum je padel na isti način. Angleške oklopne čete so pridvale tik do Solluma takoj po začetku ofenzive ter pazile, da niso mogle nobene italijanske čete na pomoč italijanski posadki v Sidi Baraniju. Ena divizija je bila že na poti in je bila vsa delno ujeta, delno pa uničena. Sollum pa ni važna postojanka, ker so vse vojaške zgradbe angleški bombniki že v novembbru popolnoma razdejali.

Na sudanski meji

Nairobi, 18. decembra. AA. Reuter: V uradnem poročilu, ki je objavljeno v Nairobiu se pravi, da so angleške čete včeraj pri Elvaku, na meji italijanske Somalije izvedle uspešen prodor. Četam je pomagalo topništvo, blindirane edince in letalstvo. Angleška letala so zmetala dve in pol toni bomb na italijanske postojanke. Ujetih je bilo okoli 80 italijanskih vojakov domačinov in nekaj častnikov. Trije topovi so bili zaplenjeni. Zaplenjenih je bilo tudi nekaj strojin, mnogo streliva in hrane. Ubitih je bilo 50 italijanskih vojakov domačinov. Angleške izgube so bile majhne. Dve italijanski letali sta bili sestreljeni.

Italijanski ujetniki v Indijo

V Kairo prihaja čedalje več ujetnikov, ki jih spravljajo v zasilna taborišča, od koder jih bodo v kratkem času odpravili naprej do Sueza, kjer jih bodo naložili na ladje in poslali v taborišče v Indijo. Službenih podatkov o številu ujetnikov še vedno ni. toda poluradna obvestila še vedno zagotavljajo, da dosega število ujetnikov 30.000.

Angleško letalstvo

Kairo, 18. dec. t. Reuter. Letalsko ministvo poroča:

Kljub temu, da je v zahodnem delu puščave včeraj deževalo, so naši bombniki svoje napade na sovražne postojanke nadaljevali. Bardia je bila dvakrat bombardirana in so nastali požari v vojaškem taborišču. Izven mesta so padle bombe na obsežne skupine motornih vozil in jih razdejale. Izvidniška letala poročajo, da se sovražnik umika proti Darni, ki je bila dvakrat bombardirana ter proti Tobruku, kjer so naša letala večkrat s strojnimi obstreljevala nasprotnikove umikajoče se čete.

V Albaniji snežni vihar

Grška poročila trdijo nadaljne uspehe — Klisura gori
Srditi boji za petrolejske vrelece

Italijanska poročila

Nekje v Italiji, 18. dec. t. Stefani. Poročilo št. 149 glavnega stana italijanske oborožene sile o operacijah v Grčiji:

Na grškem bojišču je prišlo na odsek 11. armade do hudih bojov. Naši lovski oddelki so učinkovito streljali s strojnimi in zbirališča sovražnikovih čet. Včeraj popoldne je na Egejskem morju sovražno letalo vrlo nekaj bomb na Rodos in Stambolijo.

Grška poročila

Atene, 18. dec. t. Atenska agencija: Poročilo št. 52 grškega generalnega štaba se glasi:

Grški pritisk je prisilil nasprotnika, da se je umaknil dalje proti Klisuri, ki po poročilih naših izvidnikov gori. — Na drugih odsekih fronte nadaljujemo z uspehom operacije. Naše čete so ujele večje število ujetnikov, med katerimi se nahaja tudi poveljnik 42. italijanskega polka.

Vladni tolmači vojnih dogodkov v Albaniji je na konferencijski tiskalci, da boji na nobenem odseku albanske fronte niso prenehali, da na vseh odsekih italijanske čete protinapadajo, a da grški pritisk povsodi traja dalje. Na Mokri planini so grške čete v snežnih viharjih z napadom na bajonete zavzele zelo važno goroko postojanko, ki obvlada številne sovražne postojanke. Na južnem odseku na obali so protinapadi italijanske vojske zelo srditi in se razvijajo glavni boji okrog Porto Palermo, ki leži tik pred Himaro. Italijani so morali že izprazniti Skopovito planino. Poročila, da bi bili Grki kdaj že zasedli Porto Palermo ter ga potem izpraznili, niso resnična in prihajajo od poročevalcev, ki se ne držijo službenih pojasnil ter včasih po svoje širijo fantastične opise bojov. Najmanjši odpor je na fronti pred Tepelenijem in Klisuro, najhujši pa na severu, kjer Italijani z velikimi močmi in številnimi topniškimi sredstvi v dolni dostop do petrolejskih vrelcev v dolini Devoli, da ne bi te tako dragocene naprave prišle v grške roke. Zima je na bojiščih vedno hujša. Po planinah je sneg zapadel, visoki in snežni viharji trajajo naprej. Letalsko delovanje je skoraj nemogoče. Sneg in mraz nalagata četam na obeh straneh fronte velike napore in velike osebne žrtve.

Atene, 18. dec. t. Exchange: Nocojnjša poročila z albanskimi bojišč govornijo o erditih bojih pred Klisuro, ki gori in jo sovražne čete že zapuščajo. Poročila dodajajo, da je treba prihodnje dni pričakovati važne dogodke na odseku pri Klisuri in Tepeleniji.

neguj svoje zobe!

S tako važno stvarjo kot je nega in čiščenje zob zares ne bi smeli odlašati. Uporabljajte redno Sargov Kalodont in ostanite prf njem. Sargov Kalodont ima to prednost, da temeljito čisti zobe, obenem pa odpravi zobni kamen in prepreči njegovo zopetno tvorbo. Čistite zato zobe vsako jutro in vsak večer s Sargovim Kalodontom.

Sovražna letala so bombardirala Port Sudan. Sovražniku smo sestrelili skupno 4 letala. Nobeno angleško letalo ni poškodovano.

Nemške čete v Napoliju

Washington, 18. dec. t. Associated Press poroča iz Napolija, da je tamka, kakor tudi v pristanišču Bari zbranih okrog 50.000 nemških vojakov ter velike množine vojnega materiala, kot bomba letala, bombe velikega kalibra, topovi, tanki vseh vrst. Vojaštvo da je prišlo iz Nemčije pretekli teden. Zadnje čase je priletelo iz Nemčije veliko bombnih letal in sicer po Kanalski dolini čez Trbiž in Naborjet. Ni znano, za katero bojišče so namenjene te čete in če jih bodo na bojišče spravili po morju ali po zraku.

mraz. Takšno vreme onemogočuje vsako akcijo večjega obsega na tem bojišču.

Kakor poročajo iz Albanije, je tam zapadlo toliko snega, da se čete sploh ne morejo premikati. Pod takimi okolnostmi je lahko mogoča samo akcija topništva. Vendar pa so tudi topniški boji zadnje dni dobi popustili. Včeraj se je sploh slišalo samo topovsko streljanje. Verjetno je, da se bodo nove večje akcije odigravale šele, ko se bo vreme zboljšalo in bo prenehalo snežiti. Italijani so na bojišču pripeljali nove sveže čete. Preskrbovanje čet z živčnimi potrebščinami je silno oteženo, zlasti pa za čete, ki se nahajajo v gorovju okoli Podgradca. Izvedelo se je, da sta obe strani zgradili na bojišču okrog Podgradca močne topovske postojanke. Italijani so se utrdili zlasti okoli vasi Mumulište.

V Italiji ni bilo demonstracij

Rim, 18. dec. b. »Resto del Carlino« pobija poročila angleškega tiska, ki pravi, da se iz poročil italijanskih listov opaža negotovost Italije do bodočnosti. Listi dalje zanikajo obvestila angleškega tiska o nekaterih demonstracijah v Genovi, Turinu in Bologni po evakuaciji Sidi el Baranija.

V Italiji živeža dovolj

Rim, 18. decembra. b. V Italiji racionalizirajo hrano in v zadnjem času posvečajo temu vprašanju vedno večjo pozornost. Napovedano je racionaliranje moke, testen in rž, ki je eminentno italijanski proizvod. Po pisanju italijanskih listov je bilo racionaliranje življenjskih potrebščin potrebno, ker so si oni, ki so finančno močnejši na škodo siromašnejših delali zaloge doma. Italijanski listi povdarjajo, da Italija razpolaga z dovoljnimi množinami hrane in da je zaradi tega kopičenje živil neopravičeno. Izvedba te uredbe bo izročena posebnemu sodišču za zaščito države, ki bo lahko v težjih primerih izrekel tudi smrtno kazen.

Amerika bo Angliji do konca vojne posodila vse potrebno orožje

Washington, 18. dec. t. Associated Press: Predsednik Roosevelt se je vrnil s svojega križarjenja po Karibskem morju, kjer si je osebno ogledal oporišča, ki so jih Združene države dobile od Anglije. Sprejel je častnike, katerim je tolmačil stališče Združenih držav do vprašanja ameriške pomoči Angliji.

Roosevelt je obvestil častnike, da je angleška vlada predložila ameriški vladi poseben načrt, kako naj Združene države denarno pomagajo Angliji. Roosevelt je dejal, da je ameriška vlada sprejela od Anglije sporočilo, da nima več denarnih sredstev, da bi takoj plačala vse nabave orožja in municije in da bi morala naročila ustaviti, ako bi od ameriške vlade ne dobila temu primernih kreditov. Ameriška vlada je angleški predlog proučila in bo on, Roosevelt, predložil državnemu kongresu dne 6. januarja načrt, kako omogočiti Angliji, da bi se nadalje sprejemala vso ameriško pomoč v obliki dobav orožja in municije.

Amerika Angliji denarja ne bo niti posojevala, niti ga ji ne bo darovala. Anglija za to tudi prosila ni. Zaradi tega se je on, Roosevelt, odločil za drug načrt, namreč, da bi Združene države Angliji enostavno posodile ves vojni material, ki ga potrebuje. Po zaključku vojne bi ga Anglija vrnila, kolikor ga bo še v dobrem stanju, ostalega pa nadomestila. S tem se Amerika obenem že brani samo sebe. Kakšen pomen pa ima kopičenje orožja po ameriških skladiščih, če se ne bo uporabljalo v vojni, o kateri je jasno, da se bi takoj razširila tudi na Ameriko, kakor hitro bi v njej podlegel angleški imperij. Amerika in Anglija morata imeti enake vrste orožja. Roosevelt se je poslužil naslednjega nazornega primera: Ti in tvoj sosed imata hiše blizu skupaj. Hiša tvojega soseda je začela goreti. Ali boš zdaj zahteval od svojega soseda, da ti najprej našteje toliko in toliko dolarjev za to, da se bo posluževal pri gašenju požara tudi tvoje vode in tvojega orožja? Ali mu ne boš dal takoj na razpolago vse, kar imaš, da mu pomagaš pogasiti požar v njegovi hiši, pod pogojem, da ti vrne, kar bo poškodovano, kakor hitro bo nesreča obvladana.

Roosevelt je nadalje poudaril, da se mora Angliji zagotoviti stalnost v pošiljanju in pri-

hajanju vojnega materiala. Angleška naročila so bila dosedaj v Ameriki vsa sprejeta brez nadaljnjega in se v polnem obsegu in v predvidenem času opravljajo. Državi se ni bilo treba nikjer posegati v potek proizvodnje, da bi pri tej ali drugi tovarni pospešila proizvodnjo. Če pa bi se to zgodilo, ameriška vlada ne bo oklevala in bo storila vso dolžnost. Amerika je sklenila, da bo Angliji dala vso, a res vso in poslednjo pomoč, izvzemši tega, da bi sama stopila v vojno. Vse drugo je Angliji na razpolago. Zaradi pomanjkanja denarja Anglija vojne ne bo izgubila.

Ugoden odmev v Angliji

London, 18. dec. Associated Press: Izjava predsednika Združenih držav g. Roosevelta o pomoči Angliji je izzvala v javnosti veliko senzacijo in je bila sprejeta z veliko zadovoljnostjo. Nekaj angleških tolmač tega govora je izjavil, da je Rooseveltova izjava zelo razveselila Angleže, da pa je ta korak povsem razumljiv, kajti v trenutku, ko se Anglija bori za Ameriko in ostale demokratske države, ima vsekakor pravico zahtevati kakšno pomoč.

4 in pol milijarde dolarjev znaša ameriški račun za Anglijo

Washington, 18. dec. t. Associated Press: Gospodarski strokovnjaki so izračunali, da bi načrt, ki ga bo Roosevelt predlagal za pomoč Angliji, obsegal poleg 2 milijard dolarjev (100 milijard dinarjev), za katere so naročila že prišla v Ameriko, še nadaljnji 2 in pol milijardi dolarjev (200 milijard din) za plačil tankov, letal, ladij in vseh vrst orožja ter surovin, ki bodo še naročene po načrtih angleške vlade.

Windsorski - poslanik v Ameriki?

Miami, 18. dec. AA. Reuter: Windsorski vojvoda je dal izjavo zastopnikom tiska. Med drugim je vojvoda izjavil: »Če bi menil, da bi s tem mnogo koristil svoji domovini in interesom obeh narodov, bi vsekakor sprejel mesto angleškega veleposlanika v Združenih državah.«

Zaupajte nam čimprej

oglase za božično številko „Slovenca“

Prav tako prosimo, da nam čimprej pošljete voščila za novoletno številko »Slovenca«, da jih bomo mogli lepo staviti in namestiti.

Uprava »Slovenca«

Zadoščenje na grobu

Rajni voditelj, slovenskega naroda, ki zdaj počiva med nesmrtniki na ljubljanskem Navju, je mrtve postal deležen velikega zadoščenja, ki je ob enem zadoščenje za njegov slovenski narod.

Znano nam je, da se je včasih v preteklosti politična pot dr. Korošca krizala s politično smerjo bratskega hrvatskega naroda. To je dr. Korošec sam prav tako obžaloval, kakor so obžalovali to voditelja hrvatskega naroda. Toda dr. Korošec je imel svojo politično črto in kot slovenski politični vodja po svoji vesti in vednosti ni mogel imeti druge in drugačne. Marsikdaj mu je široka hrvatska javnost to očitala, kar je dr. Korošec zelo bolelo, ker je hrvatski narod ljubil kot svoje brate. Značilno je dr. Korošec to svojo bolečino, ki sicer o njej nikdar ni govoril, kakor je tudi molčal o drugih težavah in krivicah, označil leta 1938 v svojem pogovoru z zagrebškim slovenskim zdravnikom dr. Jožetom Marjetičem, kateremu je dejal, da želi dočakati, ko bo mogel priti v Zagreb. Dejal je nadalje: »Ničesar pa si bolj ne želim kakor to, da bi Hrvatje ne kleti, ko bom umrl«.

Danes lahko rečemo, da ga Hrvatje ne kolnejo. Razlika v presoji političnih smernic med Slovenci in Hrvati je pač temeljila v drugačnem gledanju vsakokratnega položaja. In tudi to je dr. Korošcu bilo kot Slovencu in bistremu državniku vedno jasno, da se slovenska politika ne more vedno kriti s hrvatsko, ker so življenjski in vsi drugi pogoji malega slovenskega naroda, katerega je v okviru Jugoslavije le nekaj nad en milijon, v marsičem vendarle drugačni kot hrvatskega naroda, kateri tudi mednarodno nima tiste neposredne kočljive lege, kakršno imamo Slovenci. Vodilnim hrvatskim politikom je bilo to vsekdar jasno, čeprav tega široka hrvatska javnost ni mogla razumeti. To je seveda umljivo.

Ni pa umljivo, da so nezadovoljnost med hrvatskimi množicami, ki je nastajala iz omenjene neskladnosti, prav nekateri slovenski krogi v svoji strankarski gonji zlorabljali, da so z njo udrihali zoper dr. Korošca in spletkarili zoper njega med Hrvati. Sli so si slovenski krogi celo tako daleč, da so kratko in malo začeli trditi, česar ni trdil niti en hrvatski vodilni mož, češ da je dr. Korošec s svojo politiko nekako sabotiral sporazum ter ga skušal ovirati. Dejstvo pa je, kar so večkrat hrvatski vodilni moži tudi sami naglašali, in kar je večkrat javno naglašal drugi tvorec sporazuma, predsednik vlade g. Cvetković, da je dr. Korošec imel pri sklepanju sporazuma velike zasluge. Sporazum je bil njegov politični cilj, ki si ga je želel. Ko je bil sporazum leta 1939. sklenjen in objavljen, smo bili Slovenci v marsičem razočarani, zlasti zato, ker je ustanovitev banovine Slovenije bila odložena, čeprav je njena ustanovitev bila v sporazumu s posebno uredbo vsaj formalno tudi omogočena. Ko so zaradi tega med Slovenci nekateri začeli godrnjati, jih je dr. Korošec miril: »Ne napadajte nikogar zaradi tega! Podpirajmo ta

sporazum, ker je bil potreben, in ne delajmo ničesar, kar bi med Hrvati moglo vzbuditi sum, da bi Slovenci bili zoper sporazum, ki je bil odločen.« Priporočal je svojim Slovincem potrpežljivost ter je na vse napade od strani svojih političnih nasprotnikov molčal ter sam molče trpel krivična očitavanja, da ne bi s svojim odgovorom škodoval sklenjenemu sporazumu, ki je sam delal zanj in ga pripravljaval.

Njegovi politični nasprotniki v domovini so dr. Korošev molk zlorabljali ter pisarili dolge članke zoper njega in njegovo slovensko politiko. To je bila kruta krivica ne le zanj, ampak za vse, ki so se zavedali, da bi brez dr. Koroševega pozitivnega delovanja sporazuma sploh ne bilo. Toda dr. Korošec je molčal, češ: »Pustite in počakajte! Resnica bo že prišla na dan!«

Zato je ves slovenski narod ob uri svoje največje narodne bolečine hvalečno sprejel z dr. Koroševim grobo izrečene besede, katere je tamkaj na Navju spregovoril voditelj hrvatskega naroda in podpredsednik vlade g. dr. Vladko Maček, ki je ob tistem slovesno bridkem trenutku pred vsem svetom javno naglasil dejstvo:

»Zato moramo po dobi, ko je po vseh peripetijah končno vendar le prišlo do sporazumevanja Srbov in Hrvatov, naglasiti, da ima tu velike zasluge dr. Korošec. In ko stoji Srbi, Hrvati in Slovenci proti vsakomur kakor trden, neprodiren zid, ima za to velike zasluge dr. Korošec!«

Tako je bila na Koroševem grobu ugotovljena tista resnica, ki je živi dr. Korošec o njej bil prepričan, da bo prišla na dan. Tako je najmerodajnejši tvorec sporazuma, sam voditelj bratskega hrvatskega naroda mrtvemu dr. Korošču na njegovem grobu dal zadoščenje za krivično natočevanje, ki je letelo od ljudi slovenskega rodu in imena.

In v veliko osebno in politično zaslugu šestoletni vodji hrvatskega naroda, da je v svojem posvilo-nem govoru, ki ga je govoril na Koroševem grobu, sam in spontano javno izpričal to resnico, s katero je nepobito docela opral politično in slovensko čast rajnega slovenskega voditelja. Zdaj je jasno za vsakogar, ki je še kaj dobre volje v njem, da je dr. Korošec res tvorec sporazuma in da je resnica prišla na dan.

G. dr. Maček pa je s tem tudi najrazločnejše demantiral vse tiste, ki so doslej spletkarili med Ljubljano in Zagrebom s takimi izmislicami ter s tem preprečevali tisti končni sporazum, kateri je bil dr. Korošču tako pri srcu in ki naj bi odstranil vsa nesporazumljenja tudi med Slovenci in Hrvati.

Resnica je stopila na dan, kakor je želel rajni naš voditelj. Zdaj ni ovir, da ne bi zanj nastopilo tudi dejanje bratskega sporazuma med Slovenci in Hrvati.

Belgrad po pogrebu dr. Korošca

Belgrad, 18. dec. m. Z jutranjim vlakom so se vrnili v Belgrad vsi ministri, ki so na pogrebu dr. Korošca zastopali kr. vlado. V Belgrad so prišli ministri brez listine in zastopnik prosvetnega ministra dr. Miha Krek, gradbeni minister Danilo Vulović, minister za vesolje Dušan Pantić, belgradski župan Jevrem Tomić, ki je na pogrebu zastopal predsednika vlade Dragiša Cvetkovića, dalje bivši ministri senator Magarašević, dr. Branko Miljutin, Vojko Čvrkić, Ante Maštrović, Djuro Cejović, senator Smodej in zastopniki glavnega odbora mladinske JRZ s predsednikom dr. Bojanom Pircem na čelu.

Današnje časopisje prestolnice objavlja o včerajšnjem kraljevskem pogrebu pokojnega voditelja Slovencev obširna poročila in fotografije posnetke, ki so jih napravili fotografi tukajšnjih dnevnikov, ki so bili nalašč zato poslani v Ljubljano. Vsi udeleženci pogreba poudarjajo po povratku v Belgrad, da je bil to najveličastnejši pogreb, kar so jih sploh v življenju videli, navzlic silnemu mrazu, ki je pritisnil v Ljubljani. Tako med drugim pripovedujejo, da so marsikoga iz nepregledne vrste slovenskih fantov in deklet vprašali:

»Ljudje božji, saj se boste vsi prehladili!«
Toda povsod so odgovorili: »Nič zato! Za dr. Korošca lahko tudi zmrznemo!«

Tukajšnje časopisje objavlja dalje tudi poročila o seji banovinskega odbora JRZ in o izvolitvi bivšega ministra, senatorja dr. Kulovca za političnega naslednika pokojnega dr. Korošca. O novem predsedniku dr. Kulovcu objavlja vse tukajšnje časopisje obširna poročila glede njegovega dosedanjega političnega udejstvovanja. Sicer izvolitve dr. Kulovca za političnega naslednika pokojnega dr. Korošca v prestolnici ni nikogar presenetila, ker je

splošno znano, da je dr. Kulovec vedno spadal med najmočnejše politične osebnosti, s katerimi je dr. Korošec najintimnejše sodeloval. O izvolitvi dr. Kulovca za predsednika banovinskega odbora JRZ telefonično obvestil predsednika vlade Dragiša Cvetkovića, ki mu je sporočil, da mora novemu predsedniku dr. Kulovcu takoj sporočiti njegove osebnostne čestitke k izvolitvi. Časopisje objavlja obširna poročila tudi o včerajšnjem komemorativni seji mladinskega odbora JRZ za dravsko banovino, ki se je udeležil novi predsednik dr. Kulovec in je na njej podal svojo prvo načelno izjavo.

Žalni zbor na grobu dr. A. Korošca v soboto zvečer ob 20

Ljubljanska podzveza Zvezde fantovskih odsekov priredi v soboto, dne 21. decembra ob 8 zvečer na grobu voditelja Slovencev dr. Antona Korošca žalni zbor članstva ljubljanskih in okoliških odsekov. Skupno odkorakamo z bakljami z vrta Rokodelskega doma ob pol osmih. Obлека civilna z znaki, zaviti v žalni trak. Natančnejša navodila bodo objavljena v »Slovincu« in »Slovenskem domu«. Vabljeni vsi, člani in nečlani!

Poveljstvo teritorialne zračne brambe

Belgrad, 18. decembra. m. Na predlog ministra za vojsko in mornarico so na podlagi zakona o ustroju vojske in mornarice kr. namestniki predpisali uredbo o poveljstvu teritorialne zračne brambe. Po tej naredbi je naloga teritorialne zračne brambe tale:

S svojim aktivnim udejstvovanjem mora preprečiti preletavanje in napadanje sovražnega letalstva na važna središča, objekte ali cone na bojnem prostoru, kakor tudi v ozadju. Ta bramba sodeluje pri organizaciji vseh sredstev aktivne obrambe, da bi čim uspešneje zavarovala prebivalstvo in državno ozemlje od napadov iz zraka.

V delokrog poveljstva teritorialne zračne brambe spada poveljevanje in upravljanje vseh oddelkov in služb aktivne in pasivne zračne obrambe ter preučevanje vprašanj o varstvu države pred napadi sovražnih letalskih sil ter zaščita pred vojnimi strupi. Poveljstvo opravlja vse svoje naloge z organizacijo vse zračne obrambe po smernicah načelnika glavnega generalštaba po poveljniku protiletalske brambe in ravnateljstvu za pasivno zaščito. Vsa gasilska in humana društva (n. pr. Rdeči križ), znanstvena, športna, rodoljubna, profesionalna, stanovska društva, kakor tudi šole morajo sodelovati s svojimi oblastmi pri organizaciji letalske obrambe. Prebivalstvo se mora držati vseh naredb, ki jih poveljstvo letalske obrambe izdaja. Poveljnik teritorialne zračne obrambe kot najvišji poveljnik za pasivno obrambo opravlja kontrolo in pregled nad posli v zvezi s pripravami za pasivno zračno obrambo pri vseh državnih, zasebnih in javnih ustanovah in podjetjih. Prav tako mora opravljati kontrolo in pregled poslov, ki se nanašajo na pripravo za zračno obrambo: pri vseh posameznih organih v vseh oddelkih državne službe in zasebnih podjetjih, kakor tudi pregled, ki se nanašajo na predhodno preučevanje razmer v korist zračne obrambe. Vsi državni uradi in oblasti morajo v takih primerih v polni meri prisostiti na pomoč poveljniku, oziroma organom za zračno obrambo ter staviti na razpolago vse podatke in obvestila.

Ta navodila veljajo za vse državne, samoupravne in javne organe in ustanove ter za vsa

industrijska in druga podjetja, zasebne družbe, kakor tudi prebivalstvo vse države.

Poveljstvo teritorialne zračne obrambe sestoji iz štaba z ravnateljstvom za pasivno zaščito in iz poveljstva protiletalske obrambe. Na čelu poveljstva TZO je poveljnik, ki ima čin po uredbi o formiranju TZO v mirni dobi ter ima položaj, pravice in oblast poveljnika armadne oblasti. Neposredno so mu podrejeni pomočnik, načelnik generalnega štaba, načelnik ravnateljstva za pasivno zaščito in poveljnik protiletalske obrambe. Na čelu generalštaba je načelnik, ki ima čin po uredbi o formiranju TZO v mirni dobi in ima položaj, pravice in oblast poveljnika pehotne divizije. Neposredno so mu podrejeni pomočnik načelnika generalnega štaba in osebe generalnega štaba. Na čelu ravnateljstva za pasivno zaščito stoji načelnik s činom po uredbi o formiranju TZO in ima položaj, pravico in oblast poveljnika pehotne divizije. Načelniku ravnateljstva za pasivno zaščito so podrejeni pomočniki, šefi odsekov in adjutant. Na čelu vsakega odseka je šef, kateremu je podrejeno osebje dotičnega odseka. Naloga odsekov je: Prvi odsek: strokovna izobrazba, propaganda in vaje prebivalstva v zaščiti pred zračnimi napadi, preučevanje vprašanj v zvezi z evakuacijo prebivalstva in njene izvršitve kakor tudi vse priprave za evakuacijo. Drugi odsek: organizacija kemične službe: taktična in tehnična uporaba vojnih strupov in sredstev za varstvo pred vojnimi strupi, organizacija sanitetne službe za varstvo prebivalstva pred zračnimi napadi. Tretji odsek: gasilska služba. Četrti odsek: tehnično-gradbeni služba v zvezi z varstvom prebivalstva pred zračnimi napadi (maskiranje, gradba zaklonišč, tehnična pomoč).

Poveljstvo protiletalske obrambe je sestavljeno iz štaba protiletalske obrambe, iz poveljstva zračnih con in poveljstva protiletalskih šol. Uredba je objavljena v današnjih »Službenih novinah« in stopa z današnjim dnem v veljavo.

Angleško-nemška fronta

Napadi na Anglijo

Nemška poročila

Berlin, 18. dec. AA. DNB: Nemško vrhovno poveljstvo sporoča: V noči med 16. in 17. decembrom so nemška vojna letala izvedla uspešne bombniške napade na Birmingham. London in druge važne vojaške objekte v srednji Angliji. Na raznih krajih so opazili požare in eksplozije. Čez dan zaradi neugodnih vremenskih razmer delovanje letalstva ni bilo veliko in je bilo omejeno na ogledniške polete. V Sheffieldu se prva četrt mesta nahaja v plamenih, v nekem drugem mestu pa so prav tako zapazili požare. Več angleških letal je melalo v noči med 17. in 18. decembrom bombe v jugozahodni Nemčiji. Na dveh krajih je bila povzročena neznatna škoda na zgradbah in škoda zaradi požarov. Lovska letala so v letalskem spopadu zbila 12 letal. protiletalsko topništvo pa je zabilo eno angleško letalo.

Hitler mladim častnikom

Berlin, 18. dec. AA. DNB: Voditelj Nemčije in vrhovni poveljnik nemške vojaške sile je govoril danes popoldne v športni palači pred 5000 novoimenovanih častnikov vojske in letalstva, preden so ti odšli na bojišče. V svojem prepričljivem govoru je vodja Nemčije mlade častnike počil o njihovi nalogi, ki jo bodo morali izvršiti kot predstojniki nacionalno-socialistične vojske in je te naloge označil kot cilj njihovega življenja. Vrhovni poveljnik vojske maršal v. Brauchitsch je pozval nato mlade častnike, da z vzkliki Heil Sieg izrazijo svoje zaupanje v voditelja Nemčije in vrhovnega poveljnika vojaške sile.

Sovjetski petrolej za Nemčijo

Berlin, 18. dec. DNB: Nasprotno s poročili, ki jih širi londonski radio, da Sovjetska Rusija ni več sposobna izvažati tekočega goriva (petrolej) v večjih količinah v Nemčijo, poudarjajo na dobro poučenem mestu, da obstoji med Nemčijo in Rusijo absolutno dobro urejen dogovor o dobavi tekočega goriva. Količina teh dobav pa ne upada, temveč raste, kakor se pač dviga blagovna izmenjava med obema državama.

Angleška poročila

London, 18. dec. t. Reuter: Letalsko ministrstvo je danes prvič po več mesecih, odkar trajajo letalski napadi na Anglijo, objavilo naslednje uradno poročilo:

Ponoči ni bilo nobenih posebnih vojnih dogodkov.

Tudi Reuterjev zasebni poročevalec pristavlja, da od nobenega kraja države ni prišlo nobeno poročilo o kakšnem letalskem napadu. Nad vso Evropo vlada izredno slabo vreme, ki onemogočuje delovanje letalstva.

London, 18. dec. t. Reuter: Zvečer je letalsko ministrstvo objavilo uradno poročilo, da danes ves dan ni bilo sovražnih letalskih napadov. Le en nemški bombnik, ki je priletel nad Dover, je bil sestreljen. Druhih novic ni.

Beaverbrook: »Nemčija pripravila napad na Anglijo spomladi...«

London, 18. dec. Reuter: Minister za proizvodnjo letal lord Beaverbrook je govoril snoči po radiu in je v svojem govoru med drugim izjavil:

Sovražnik pripravila napad na Anglijo, in sicer na suhem in na morju, v glavnem pa z letali. V zvezi s tem moramo biti prepričani, da sovražnik pripravlja napad na Anglijo še pred pomladjo. To, kar trdim, potrjujejo številni

znaki. Med glavnimi pa je ta, da se naš sovražnik z vseno silami pripravlja, da bi pred pomladjo imel ogromno število letal. Vse priprave imajo samo en cilj: vder v Anglijo. O tem smo jočno obveščeni. Kar se nas tiče, je nadaljeval lord Beaverbrook, se bomo uprli tej nevarnosti in jo premagali samo z ogromnim delom, vztrajnostjo in hrabrostjo.

Civilne letalske žrtve v Angliji

London, 18. dec. t. Reuter. Letalsko ministrstvo poroča:

V novembru je bilo od nemških letalskih napadov po vsej Angliji ubitih 4.588 civilnih oseb, ranjenih je bilo 6.200 oseb. Od dne 18. junija dalje do 15. decembra je bilo po vsej Angliji ubitih 19.545 civilnih oseb, ranjenih pa 27.620.

Vojna na morju

London, 18. dec. t. Reuter. Admiraliteta poroča:

Motorni torpedni čolni so danes napadli 7.000 tonsko sovražno oroženo transportno ladjo in neko ribiško ladjo. Obe sta bili torpedirani in sta se potopili. Angleške edince, ki so bile obstrlejavane, niso bile poškodovane.

Admiraliteta poroča, da je bil 10.000 tonski parnik »Napier« torpediran.

Napadi na Nemčijo

London, 18. dec. t. Reuter: Letalsko ministrstvo poroča:

Ponoči so bile slabe vremenske prilike. Toda kljub temu so manjše skupine naših bombnih letal bombardirale razne vojaške cilje v jugozahodni Nemčiji ter pristanišča v Belgiji in Franciji. Podrobnostno poročilo bo še objavljeno.

Mannheim, 18. dec. AA. DNB: Kakor je že bilo objavljeno, so angleški letalci s svojim bombardiranjem obično poškodovali lepi in krasno zgrajeni grad v Mannheimu, dragoceni spomenik gradbene umetnosti iz 18. stoletja. V gradu so bile zbrane in razstavljene dragocene zbirke velikih sodobnikov iz dobe volilnih knezov: te zbirke so eksplozije in požari zelo poškodovali. Pri jasni mesečini je bil grad, ki je izredno velik in med največjimi v Evropi, cilj, ki ga je bilo lahko spoznati in ločiti od ostalih poslopij in to celo iz visoke višine. Uničenih je nekaj dvoran za kulturo in umetno obrt iz poznega baroka. Temelje tega gradu so postavili v letu 1720. in grad so gradili 40 let. S svojimi velikimi dvorišči, krasnimi stopnišči in knežjimi dvoranami je grad postal veličasten muzej.

Abetz tri ure pri Petainu

Bern, 18. dec. t. AFI: Iz Vichyja poročajo, da je bil sestanek med nemškim poslanikom v Parizu in maršalom Petainom zelo dramatičen. Trajal je polne tri ure. Poslanik Abetz ni uporabljal nobenih nasilnih sredstev, marveč najbolj ugodno obliko prigovarjanja. Posrečilo se mu je, prepričati maršala Petaina, da so Lavala njegovi sovražniki po nedolžnem očrnilu in mu podtaknili namene, ki jih ni imel. Laval da z nemškimi predstavniki ni nikdar imel kakršnih pogovorov o kakšnem protidržavnem dejanju in da bi bilo prav, če bi se Lavala dalo neko zadoščenje v obliki, da bi bil, čeprav brez resora, sprejet nazaj v vlado.

Dejstvo, da je Laval že danes dobil dovoljenje, da odpotuje iz Vichyja v Pariz »po zasebnih poslih«, kakor se je izjavil, dokazuje, da se je maršal Petain odločil, da sprejme posredovanje veleposlanika v prid Lavala.

Vichy, 18. decembra. AA. Havas: Laval je odpotoval v Pariz po zasebnih poslih.

Hrvatski listi pozdravljajo dr. Kulovca

Zagreb, 18. dec. b. Ves jutranji zagrebški tisk objavlja sliko dr. Franca Kulovca, senatorja in bivšega ministra kot političnega naslednika dr. Antona Korošca. Tisk izraža svojo veliko zadovoljnost zaradi izvolitve dr. Kulovca za predsednika JRZ v dravski banovini.

30 vagonov pšenice zgorelo

Sombor, 18. dec. b. Preteklo noč okrog polnoči je v parnem mlinu v Stanešiću izbruhnil velik požar. Gasilci so storili sicer vse, da bi požar obvladali, vendar pa se jim ni posrečilo, ker je voda popolnoma zamrznila. Zgorela so vsa skladišča s 30 vagoni pšenice ter 5 vagoni otrobov. Poleg tega je zgorelo tudi mnogo vreč v vrednosti 5.000.000 din. Škoda je ogromna.

Huda zima v Bosni

Sarajevo, 18. dec. b. Ze nekaj dni je v tukajšnjih krajih hud mraz in je temperatura stalno — 10. Iz Bugojna pa so prispela danes poročila, da je tam temperatura padla na — 26° C.

Belgrajske novice

Belgrad, 18. dec. m. Danes popoldne je novi iranski (perzijski) poslanik na našem dvoru predal poverljive listine Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu.

Belgrad, 18. dec. m. V nedeljo 22. t. m. bodo v Belgradu odprli mestni kulturni dom, kjer bodo imeli prostore zemunski zgodovinski arhiv, mestna knjižnica, mestni muzej, otroška in mladinska knjižnica in galerija slik.

Belgrad, 18. dec. m. Trgovinski minister je izdal uredbo o priglaševanju pridelovalca, prometa in zaloga raznega blaga. — Kmetijski minister je izdal uredbo o imenovanju veterinarskih pripravnikov. — Danes je bila tudi uveljavljena uredba o metliju in peki kruha.

Belgrad, 18. dec. m. Ministrski svet je izdal uredbo o preskrbi vojnih sil in prebivalstva z gozdnimi pridelki. — Dalje je predpisal uredbo o spremembi zakona o ustroju vojske in mornarice ter nekaj sprememb v uredbi o trošarinah. — Vse te uredbe so stopile danes v veljavo.

Belgrad, 17. dec. m. Belgrajska filharmonija je imela danes slavo, katere domačini je bil maršal dvora Colak-Antić. Slavi so prisostvovali pravosodni minister dr. Laza Marković, ameriški poslanik Bliss Lane, grški poslanik Bibica Rosetti in številni drugi oddelki.

Odlikovanja

Belgrad, 18. dec. m. Z ukazom kraljevih namestnikov so odlikovani: z redom sv. Save IV. stopnje Franc Zebot, predsednik okrajnega cestnega odbora v Mariboru; z redom sv. Save V. stopnje inž. Anton Komelj, svetnik tehničnega oddelka pri banski upravi v Ljubljani, inž. Vsevolod Stefan, višji tehnični pristav banske uprave v Ljubljani, inž. Anton Stregaršek, banovinski tehnični višji pristav pri okrajnem cestnem odboru v Mariboru, inž. Adolf Soberle, banovinski tehnični višji pristav pri okrajnem cestnem odboru v Mariboru; z zlato svetiljo za vestno službovanje Stanko Gostič, banovinski glavni arhivar 8. pol. skup. pri banski upravi v Ljubljani, Izidor Gomišček, banovinski cestni nadzornik, zvančnik I. pol. skup. pri tehničnem oddelku v Mariboru, Ivan Grašič, banovinski cestni nadzornik, zvančnik III. pol. skup. pri okrajnem cestnem odboru v Kranju; z redom sv. Save III. stopnje inž. Ivan Marek, inšpektor III-2 pri gradbenem ministrstvu, dr. Lovro Sušnik, načelnik prosvetnega oddelka banske uprave v Ljubljani.

Eksplodzija na Švedskem

Stockholm, 18. dec. AA. DNB. Vsa Švedska je pod visom strahovito katastrofo pri Karls Rodanu. Znakrat se ni moglo oceniti obsega škode, katero je povzročila katastrofalna eksplozija v središču švedske vojne industrije. Požar, ki je pri tej priliki nastal, so omejili šele okrog polnoči. Besni pa še vedno v enem delu delavnic, in zato se boje, da bo prišlo do novih eksplozij. Gasilke čete neumorno delajo. Za sedaj še ni mogoče iskati vzroka za strahovito eksplozijo, niti ni mogoče ugotoviti števila žrtev. To je toliko težje, ker je bilo 2000 ljudi izseljenih iz hiš v bližini smodnišnice. Poleg tega je mnogo ljudi tudi pobegnilo. Doslej so izpod ruševin potegnili pet trupel, 40 ranjencev pa odpeljali v bolnišnico. Očividci pripovedujejo, da so nekateri delavci nosili za rešitev iz ognja na krovu neke zgradbe, ki se je kasneje, ob priliki druge eksplozije porušila. Posebno žalostna je usoda glavnega inženirja Oterdata, ki je pri reševanju delavcev dobil težke poškodbe. To staro Nobelovo podjetje pripada Boforskemu koncernu. Podjetje obstoji iz 350 različnih zgradb. Imenovani koncern je lastnik velikih tovarnov vojne industrije in raznih visokih peči, topilniških podjetij in kemičnih tovarnov.

Zemunska vremenska napoved: Pretežno oblačno vreme. Tu pa tam lahien sneg. Jutra nja megla v rečnih dolinah. Ponoči hud mraz.

Gospodarstvo

Naredba o prijavi proizvodnje prometa in zalog kontroliranih predmetov

Ministrstvo trgovine in industrije je predpisalo naslednjo naredbo o prijavi proizvodnje, prometa in zalog blaga na osnovi uredbe o kontroli zalog blaga.

Cl. 1. Vsi uvozniki, producenti (predelovalci) in veletrgovci s predmeti, ki so navedeni v naredbi morajo najdalj do 5. vsakega v mesecu prijaviti neposredno uradu za nadzorstvo cen stanje zalog. Prijave morajo redno pošiljati tudi podjetja, katerim je poverjeno blago v varovanje, špediterji, komisijonarji itd.

Cl. 2 določa pojem uvoznika. Za uvoznika pa se smatra tudi vsak proizvajalec (predelovalec) ali trgovec, ki predeluje odn. prodaja uvoženo blago po nekem drugem obratu, pa vrednost znaša najmanj 10.000 din.

Cl. 3 določa, koga je smatrati za producenta (predelovalca). Predvsem so to vsa industrijska podjetja, nato pa tale obrtna podjetja:

1. Mesarstva in klobasarska obrtna podjetja v krajih s poobl. klavnicami se smatrajo za producente evinjske masti in loja, če koljejo mesečno najmanj 30 evin ali 15 goved. Toda če ti obrti imajo več prodajalnih, se smatrajo glede prijav masti in loja za producente, če skupno število zaklanih evin v vseh prodajalnih presega 30 kom., oziroma goved 15 komadov. V kolikor določeni mesarski in klobasarski obrtniki koljejo manj od te količine, morajo predložiti uradu za nadzorstvo cen potrdilo, izdano od pooblaščenice klavnice v kraju njih poslovanja o njih povprečnem mesečnem tlajuju, v svrhu oprostitve obveznosti prijavljanja. Klobasarski in mesarski obrti v krajih brez poobl. mestnih klavnic so oproščene prijav.

2. Voskarski in milarski obrtni obrti morajo brez razlike prijaviti svoje zaloge parafina in sveč, odn. loja in mila.

3. Obrtni obrti, ki proizvajajo uzde, štrange in vrvi za kmečko porabo, morajo brez razlike prijavljati zaloge odn. predmetov.

4. Obrtni obrti, ki predelujejo surove kože v svrhu prodaje, morajo prijavljati zaloge, če zaposlujejo v svojem obratu najmanj 6 kvalificiranih pomočnikov.

5. Vsi obrti, ki postranske proizvode svoje producentske (predelovalske) delavnosti naprej predelujejo v svrhu prodaje, kar je primer z mesar-

skim in klobasarskimi obrti, ki konzervirajo surove kože, bodo smatrani za take, ki morajo obvezno prijavljati zaloge.

6. Vsi obrti, ki proizvajajo letno najmanj 240 kub. metrov drv za kurjavo ali stavbenega lesa v svrhu prodaje, morajo tudi prijaviti zaloge.

Cl. 4 uredbe podaja pojem veletrgovca v smislu uredbe.

Cl. 5 določa, da se morajo zaloge prijavljati po kraju, kjer je blago vskladščeno, ne pa po sedežu tvrdke. En obrazec prijave se lahko nanaša samo na eni kraj, kjer se blago nahaja, tako da se zaloge, ki se nahajajo na več krajih, prijavljajo za vsak kraj na posebnem obrazcu. Poleg zemljepisne označbe kraja, kje je blago vskladščeno, se mora navesti tudi občina, okraj in banovina.

Po cl. 6 se prijave, ki ne bodo prijavljene po imenih, kot jih vsebuje naredba, smatrajo za neveljavne.

Po cl. 7 se morajo na istem obrazcu ob mesecu prijaviti proizvedene, predelane, kupljene in prodane količine odn. odn. blaga v prejšnjem mesecu.

Cl. 8 določa, da se morajo zaloge prijaviti po vrsti delavnosti: uvoznik, producent, veletrgovec ali varovalec blaga.

Po cl. 9 se mora za predmete, ki morajo vsebovati navedbo izvora, v primeru naznanja vsaj navesti »izvora«.

Cl. 10 določa, da se morajo prijave podpisati. Cl. 11 navaja vse predmete, za katere je potrebno obvezno prijavljanje zalog. To so vsi predmeti, ki spadajo pod nadzorstvo cen počenši od moke pa do raznih vrst usnja.

S cl. 12 je urad za nadzorstvo cen pooblaščen izdajati tolačenja v zvezi z uporabo te naredbe, odobriti prijaviteljem po potrebi določen odstotek tolerance ob priliki določitve količine proizvodnje, prometa in zalog blaga, nadalje ugotoviti nomenklaturu za prijavo proizvodnje, prometov in zalog predmetov, ki bi kasneje morebiti prišli pod nadzorstvo cen.

Končno pravi cl. 13, da bo urad za nadzorstvo cen sodeloval z zagrebškim uradom v svrhu unifikacije postopka in nomenklature prijavljanja proizvodnje, prometa in zalog.

Uredba stopi v veljavo, ko bo objavljena v »Službenih novinah«.

Registracija izvoznikov lesa

Na seji ravnateljstva za zunanjo trgovino in Stalne delegacije lesnega gospodarstva, v kateri zastopala lesno gospodarstvo Slovenije lesna odseka Zveze trgovskih združenj in Zveze industričev, so se sporazumeli o pogojih za registracijo izvoznikov lesa. Sprejeta je bila zahteva Osrednjega lesnega odseka Zveze trgovskih združenj, da se registrira vsak dosedanj zakonito upravičeni izvoznik lesa ne glede na to, koliko je izvozil lesa v zadnjih treh letih. Registracija izvoznikov pri ravnateljstvu za zunanjo trgovino se bo izvršila preko lesnih organizacij in Stalne delegacije. Ko pridobitno podjetje za izvoz gozdnih proizvodov se bo registrirala vsaka protokolična tvrdka, ki se na podlagi obrtnega pooblastila sme baviti s proizvodnjo ali trgovino z gozdnimi proizvodi in ki je vključena v organizacijo, ki je član Stalne delegacije lesnega gospodarstva. Izvozniki bodo naslonili svoje prošnje za registracijo na ravnateljstvo, poslali pa jo bodo svoji pristojni organizaciji. Prošnji bodo morali priložiti obrtno pooblastilo v overljenem prepisu in prepis protokoličnice iz trgovskega registra. Verjetno bodo morali izvozniki izkazati izvoz lesa v letih 1937—1940, odn. v tistem letu, v katerem so izvažali, če so začeli izvažati šele kasneje. V načrtu za pogoje registracije se je po zahtevi Stalne delegacije brisala kavejca. Pogoji za registracijo bodo objavljeni v obliki naredbe.

Stanje Narodne banke

Najvažnejše postavke izkaza Narodne banke za 15. december so naslednje (v oklepajih razlika v primeri s stanjem dne 8. decembra):

Aktiva: zlato v blaginjah 2.198,8, zlato v inozemstvu 449,3 (+5,7), skupna zlata rezerva po stabilizacijski vrednosti 2.648,1 (+27,7), devize izven podlage 646,0 (+11,0), posojila 1.860,0 (—2,3), eskont bonov državne obrambe 6.460,0 (+132,0), razna aktiva 1.882,0 (—14,3).

Pasiva: Bankovci v obtoku 13.432,0 (—21,0), obveznosti po vidu 3.322,0 (+188,0), obtok bankovcev in obveznosti po vidu 16 milijard, skupna zlata rezerva po dejanski vrednosti 4.237 (+44,0) milj. din, skupno kritje 25,29 (v prejšnjem izkazu 25,27)%, od tega samo z zlatom v blaginjah po dejanski vrednosti 20,99 (20,99)%,

Izkaz kaže, da se je likvidnost zasebnega denarnega trga izboljšala, ker so narasle žirovne naložbe in so se zmanjšala posojila. Pač pa je še nadalje narasla zadolženost države, kar je per saldo imelo za posledico le majhno zmanjšanje obtoka bankovcev.

Stanje naših kliringov

Po poročilu Narodne banke je bilo stanje naših kliringov dne 15. decembra naslednje (v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 8. december): Aktivni kliringi: Bolgarija 1.756.684 (+4.675) dinarjev, Francija 6.364.135 (+18.258) franc. frankov, francoske kolonije 2.685.117 fr. frankov in Holandija 2.468.615 (—184.384) goldinarjev.

Pasivni kliringi: Nemčija 50.370.944 (+4.450.629) mark, protektorat 51.803.380 (+2.249.864) kron, Italija 18.919.435 (+6.576.891) din, Madžarska 73.928.785 (—1.319.875) din, Slovaška 28.443.836 (+1.195.367) kron, Turčija 20.154.333 (+381.130) din, Romunija 4.111.250 (—246.232) din in Poljska 18.703.726 din.

Iz tega pregleda je razvidno, da se je ponovno povečal naš kliringi dolg v Nemčiji, Italiji, v protektoratu in na Slovaškem, dočim se je zmanjšal na Madžarskem. V ostalih kliringih ni bilo znatnejših izprememb.

Darila za Božič in Novo leto

NICMAN

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 2.

Podružnica Centrale za kurivo bo ustanovljena v Ljubljani za področje cele dravske banovine. Podružnica bo prevzemala posle, ki jih je doslej opravljala Centrala za kurivo v Belgradu.

Zlata nedelja. Trgovine bodo na zlato nedeljo, 22. decembra, ves dan odprte, na kar opozarjamo kupujoče obistvno, da izkoristijo to za prilagoditveni nakup božičnih daril. Po naredbi o odpiranju in zapiranju trgovin (cl. 30) morajo biti trgovine na dan 24. decembra zaprte ob 5 popoldne, dočim zapirajo trgovine v živili ob 7. — Združenje trgovcev v Ljubljani.

Borze

18. december.

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 2.951.640, na belgrajski 14.201.000 din, od tega v markah 55.000 in 672.000, 2.693.000 drahem in 39.000 dolarjev. — V efektih je znašal promet na belgrajski borzi 700.000 din.

Ljubljana — uradni tečaj:

London 1 funt	174,57—177,77
Newyork 100 dolarjev	4425,00—4485,00
Zeneva 100 frankov	1028,64—1038,64

Ljubljana — svobodno tržišče:

London 1 funt	215,90—219,10
Newyork 100 dolarjev	5480,00—5520,00
Zeneva 100 frankov	1271,10—1281,10

Ljubljana — zasebni kliring:

Berlin 100 mark	1772,00—1792,00
-----------------	-----------------

Belgrad — zasebni kliring:

Solun 100 drahem	41,65—42,35
------------------	-------------

Zürich, Belgrad 10, Pariz 8,75, London 16,75, Newyork 431,50, Bruselj 69,25 (nom.), Milan 21,70, Madrid 40, Amsterdam 229,50 (nom.), Berlin 172,50, Stockholm 102,725, Oslo 98,50 (nom.), København 83,50 (nom.), Sofija 437,50, Lisbena 17,24, Budimpešta 85, Atene 3,00, Carigrad 3,375, Bukarešta 2,15, Helsingfors 8,75, Buenos-Aires 101,625.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 455 —460

v Zagrebu 458,50—460

v Belgradu 455,50—457

Ljubljana, Državni papirji: 7% inv. pos. 100 denar, agrarji 58 den., vojna škoda promptna 455 do 460, begl. obv. 78—81, dalm. agrarji 75—77, 8% Bler. pos. 104—107, 7% Bler. pos. 96—98, 7% pos. DHB 104 den., 7% stab. pos. 95—96. — Delnice: Narodna banka 6.550—6.600, Trboveljska 370—380, Krajska indr. družba 136 denar.

Zagreb, Državni papirji: 7% inv. pos. 100 denar, agrarji 58 den., vojna škoda promptna 458,50—460, begl. obv. 78 den., dalm. agrarji 75 do 76, 6% sum. obv. 72—75, 4% sev. agrarji 55 denar, 8% Bler. pos. 105 den., 7% Bler. pos. 96 denar, 7% pos. DHB 105 den., 7% stab. pos. 96 denar. — Delnice: Priv. agrarna banka 195 den., Trboveljska 375—380 (375, 380), Sladk. tov. Bečkerki 700 denar.

Belgrad, Državni papirji: agrarji 64 denar, vojna škoda promptna 455—457,50, begl. obveznice 80,75—81,25 (81), vojna škoda 76,25—77 (76,50), 6% sum. bv. 75—75,75 (75,25), 4% sevrni agrarji 53,53,50 (53,50, 53), 8% Bler. ps. 105 den., 7% Bler. ps. 97 den., — Delnice: Narodna banka 6.700—6.800 (6.700), Priv. agrarna banka 200 denar.

Žitni trg

Nvi sad, Koruza v smislu uredbe z dne 28. novembra 1940 s 25% vlage 204, sušena s 14% vlage 250. — Vse ostalo nespremenjeno. Tendence nespremenjena. Promet srednji.

ŠPORT

Iz domačega športa

V Zagrebu bodo v nedeljo imeli izredno prilačno nogometno prireditve, saj bo tam nastopil budimpeštarski Ferencvaros, ki je preteklo nedeljo zmagal nad zagrebškim Gradjskim v Budimpešti z visokim rezultatom 6:0. Zagrebčanom se ponuja prilika, da bodo vrnilo milo za drago, vendar nihče ne misli, da bi mogel v tem pokalnem tekmovalju Gradjski zabiti Ferencvarosu na tej povračilni tekmi toliko golov, da mu ne bi bilo treba izpasti iz konkurence, Ferencvaros bo skoraj gotovo šel na prej in se bo nato pomeril z BSK-om, ki je v krožno pokalno tekmovalje

Usakdo ve da je ASPIRIN

sredstvo proti hripi in prehladu. Pri kupovanju treba paziti, da je vsak zavitek in vsaka posamezna tableta obeležena z „Bayer“-jevim križem. Nikoli ne pozabite, da Aspirina brez „Bayer“-jevega križa ni!

Opis reg. št. 5. str. 1257 od 23. marta 1940.

Številke tega prvega glasila zimskih športnikov so po 1,50 din.

Ilustrovane sportske novosti št. 65 so izšle. Vsebinska: Noben izgovor ne more opravičiti hudega poraza Gradjskoga v Budimpešti. — BSK je srečno zmagal nad premočno, toda nasrečno Concordio. — 1:1 v ponovni tekmi splitskih rivalov. — Sedem tajnikov bivše hrvatske tableteniške zveze. — HAS ne bo povlačil kazni Despotu. — Hladni dnevi so izvalili hokejiste na led ali ljubljanska Ilirija je že davno začela s treningom. — Hrvatski hokejisti so povabljeni na Slovaško. — 30 hrvatskih in 1 slovenski boksar na državnem prvenstvu v Zagrebu. — Plavalci so spornozumno rešili vse probleme. — Ild. Vmes je še več drugih zanimivih člankov in raznega drobja iz vseh športnih panog. Posamezne številke so po 1 dinar.

V Zagrebu je bilo boksarsko državno prvenstvo na katerem so postali v posameznih kategorijah prvaki države naslednji boksaarji: v mušji kategoriji Jezdik (Redarstveni), v bantam Matić (Bata), v peresno lahki Gottesmann (Makabi), v lahki Devčić (Herkules), v welter prvi dve mesti nista bili zasedeni, na tretje pa je prišel Tičić (Redarstveni), v srednji Polak (Makabi), v polteški Krleža (Bata) in v težki Hladny (Herkules). Po klubih je bil najboljši Herkules iz Zagreba.

V soboto in v nedeljo bomo v Ljubljani gledali hokej na ledu

Kakšnih 14 dni ilirijanski hokejisti tiho in pridno trenirajo na svojem drsališču. Letos jih čaka bogat in težak program, zato ne smejo zamuditi nobene prilike, ki bi jim pomagala do boljše forme.

Za soboto in nedeljo so povabili zagrebškega »Haška«, starega ilirijanskega prijatelja v vseh športnih panogah. Njegova moč v hokeju je letos tako zrasla, da na tihem menijo osvojitvi naslov državnega prvaka. Večina igralcev je iz Siska in pod vodstvom prof. Friedricha, katerega naša športna publika gotovo še dobro pozna iz nogometa in tenisa. Sam je dober igralec, še posebej pa je treba omeniti dva odlična igralca, reprezentativca bivše Poljske — Calejkega in Hemmerlinga. Slednji je bil trener znanega madžarskega prvaka B.K.L., ki je z »Ilirijo« igral v Belgradu in Ljubljani. Moštvo je kot celota torej na zavidljivi višini in bodo moči »Haška in »Ilirije« precej enake. — Tekmi bosta zanimivi in je škoda zamuditi lepe prilike, ker bosta obenem morda to edini tekmi letošnje sezone v Ljubljani.

Gledalcem bo tudi ustrezno s tem, da bo postavljena nova lesena tribuna na severni strani igrišča, ki bo odganjala mraz izpod nog. Tekmi se pričeta v soboto ob osmih zvečer, v nedeljo pa ob pol enajstih dopoldne.

Kino Matica

Telefona 22-41

Predstave ob 16., 19. in 21. uri.

Razprodane vterajšnje predstave pričajo o velikem zanimanju, ki vlada za film

„Grbavi“ VITEZ LAGARDER

prirejen po romanu P. Fevala in predstavlja pravo epopejo junštva ljubezni in drznih pustolovščin. — Igrajo: prvak francoske kmedije: ROBERT VIDALIN, Samson Fainsilber, Joselline Goel

»Športna revija« posveča zadnjo številko predvsem mednarodni tekmi med Madžarsko in Hrvatsko v Zagrebu ter mladinskemu srečanju med našimi in Madžari v Splitu. Med drugo vsebino so objavljena še ostala poročila o zadnjih športnih dogodkih ter podrobne novice iz Sarajeva, Splita, Osijeka, Subotice, Slovenije itd. — vse s slikami. Posamezne številke so po 3 din.

»Slovenski smučar«. Dne 15. t. m. je izšla 2. številka glasila Slovenske zimskošportne zveze na Jesenicah. Izmed člankov navajamo naslednje: Smučarjev božič — Ves narod naj bo deležen smučarske vzgoje. — Delovni načrt zbora smučarskih sodnikov. — Smučski tečaj v sezoni 1940-41. — Bela Slovenija vas vabi. — Jugoslovanski smučar v Romuniji. — Relacije in vozne cene za krožna potovanja. — Ostalo vsebino tvorijo razna obvestila in objave. Glede na skromni obseg lista je vsebina številke še dovolj pestra. Posamezne

Švicarsko nogometno prvenstvo

V nedeljo so bile v Švici odigrane po snegu in mrazu spel zanimive nogometne tekme. Stanje v tabeli švicarske nacionalne nogometne lige je po teh tekmah naslednje:

1. Young Boys	9	7	—	2	30	6	14
2. Servette	10	6	2	2	23	15	14
3. Lugano	9	6	1	2	25	11	13
4. Lausanne	9	6	1	2	12	6	13
5. Grencen	10	4	5	1	19	11	13
6. Grasshoppers	10	5	3	2	20	14	13
7. Nordstern	11	6	1	4	22	22	13
8. Young Fellows	10	3	2	5	11	13	8
9. Biel	11	2	3	6	14	23	7
10. Luzern	10	1	2	7	8	27	4
11. Chaux-de-Fonds	9	1	1	7	12	30	3
12. St. Gallen	10	1	1	8	12	20	3

Vesti športnih zvez klubov in društev

Snežne razmere. Poročilo tujkoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru ter SFU od 18. dec. 1940: Poljska 620 m; —12, oblako, 30 cm snega, pršilo. — Slovaška 530 m; —10, jasno, 30 cm snega, pršilo. — Koroški 530 m; —13, jasno, 25 cm snega, pršilo. — Valterjeva dom 1180 m; —12, jasno, 3 cm snega, pršilo. — Dom na Krečetu 1260 m; —11, jasno, 10 cm snega, pršilo. — Dom na Komni 1320 m; —17, jasno, 10 cm snega, pršilo. — Zlatogor v Bohinju 330 m; —10, jasno, 2 cm snega, — Radoveljska 470 m; —1 delno oblako, drsališče uporabno. Slovenska kolesarska zveza — Ljubljana (službeno). Redna seja upravnega odbora bo v četrtek 19. t. m. ob 19 v kavarni Vespernik, Stari trg 24. Prosim ves občane, da se seje gredo udeležijo. — Tisk. — SK Planina — lahkonatletška sekcija. Odborova seja bo danes ob 19.50 v Rokodelskem domu.

RESIGNACIJA

Irma Duane

KINO UNION

Charles Boyer

Najlepsi igralski par v ljubavni drami profinjene okusa. — Življenska tragedija klavirskega virtuozu. — Klavirski koncert Schubertove „Serenade“.

Tel. 22-21

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Droline novice

Koledar

Cetrtek, 19. decembra: Urban V., papež; Favsta, vdova.
Petek, 20. decembra: Kvatre. Evgenij in Markarij, m.

Novi grobovi

† V Ljubljani so umrli: Gospa *Slava Milavec* roj. Dolničar. Pogreb bo v petek ob pol štirih popoldne v Zal, kapela sv. Marije. — Gospod *Anton Logar*, uslužbenec Delniške tiskarne v pokouju. Pogreb bo v petek ob treh popoldne v Zal, kapela svetega Križa. — Gospod *Anton Logar*, uslužbenec Delniške tiskarne v pokouju. Pogreb bo danes ob 3 popoldne v Zal, kapela sv. Andreja. — Gospod *Milan Čeh*, pisarniški uradnik radijske postaje. — Naj jim sveti večna luč! Zalujočin naše iskreno sožalje!

† Pri Sv. Urbanu pri Ptuj je v starosti 77 let umrla gospa *Josipina Bezjak* roj. Munda, vdova po nadučitelju. Njen pogreb bo v četrtek, dne 19. decembra ob pol devatih popoldne izpred biše žalosti na farno pokopališče. Naj v miru počiva, sorodnikom naše sožalje!

Slovenčev koledar je izšel

Naročniki iz **Šmartno pod Šmarno goro** ga dobe pri Jožetu Narobe (Spanov).

Naročniki iz poštne okolice **Šenčur** ga dobe pri županu Antonu Umniku.

Naročniki iz poštne okolice **Cerklje** na **Gorenjskem** ga dobe pri Antonu Koritniku.

Naročniki iz poštne okolice **Vodice** ga dobe pri županu Petru Janču.

Naročniki iz poštne okolice **Komenda** ga dobe pri Keru Francu.

Naročniki poštne okolice **St. Vid pri Stični** dobijo koledar pri g. Hrenu Francu, mizarju v St. Vidu pri Stični.

Naročniki poštne okolice **Metlika** dobijo koledar pri g. Bajku Jož, Drašič 8, p. Metlika.

Naročniki poštne okolice **Rakek** dobijo koledar pri g. Novaku, županu na Rakeku.

Naročniki kraja **Unec** dobijo koledar pri g. Pantarju Ivanu, Unec 97, p. Rakek.

Naročniki poštne okolice **Dragatuš** dobijo koledar pri g. Lamutu Ant, Sela 2, Dragatuš.

Naročniki mesta **Slov. Konjice** in krajev **Vešenik, Sv. Ana in Gabrovle** dobijo koledar pri g. Černetu Francu, Vešenik, Slov. Konjice.

Naročniki poštne okolice **Domžale** dobijo koledar pri g. Okornu Jakobu, Domžale.

Naročniki poštne okolice **Bled** dobijo koledar v konzumnem društvu.

Jakob Dimnik - 70 letnik

Tam v prijetnem Zalogu pri Ljubljani je bil 19. decembra 1870, torej prav pred 70 leti, rojen g. **Jakob Dimnik**, posest., gostilničar in ribolovski strokovnjak, kakor tudi prav zaslužen delavec na raznih poljih. Bil je sin dobrega posestnika. Rekl so mu kratko »Kozjakov Jakob«. Dovolil je s pridno študijsko solo in oče ga je dal učiti mesarske obrti pri znamenitem mesariju pok. Jerneju Černetu na Sv. Petra cesti, pri onem originalnem možu, ki je imel svojo gostilno tam pri »Jerneju«. Bila so za slavljenca težka leta, mnogo je moral delati, toda vadil se je za življenje, da je pozneje sam lahko nastopal kot bistroumen gospodar in mesar. Osamosvoil se je že l. 1896. Tam v D. M. v Polju si je poiskal prostor za svoje sprva skromno, pozneje živahno delovanje. Kmalu je vstopil v politično življenje Slovenske ljudske stranke. Občini v D. M. v Polju je načeloval kot župan od l. 1899 tja do l. 1919. Torej nad 20 let! Bil je toliko pogumen, da je že leta 1902 odstranil dvojezične krajevne napisne deske (nemško-slovenske) in jih nadomestil s samo slovenskimi. Imel je zato mnogo stitnosti. Toliko je vplival, da je velika občina dobila lastno pošto v D. M. v Polju, to leta 1905. Mnogo je pripomogel, da je bila l. 1910 sezidana nova ljudska šola v Zalogu in tako olajšan otrokom obisk šole. Še pozneje se je vedno potrudil, da je zastavil vse svoje sile za splošno blagostanje občine, bil je med onimi, ki so dosegli, da je bila uvedena nova železniška postaja v D. M. v Polju. Ne smemo pa prezreti, da je kot vesten in skrben

mesarski mojster znal organizirati svoje stanovske tovariše v okoliški strokov. organizaciji, kateri predseduje že od nje ustanovitve in da je prav jubilatni on človek, ki je zvezal mesarje vse Slovenije v enotno skupno organizacijo, v Zvezo mesarskih združenj, ki ji tudi načeluje.

Mnogi poznajo g. slavljenca kot vnetega gojitelja in pospeševalca ribolova. O tem naj čujemo naslednje vrstice! Dober ribolovec nam poroča:

Sedemdesetletni življenjski jubilej g. Jakoba Dimnika nam nudi ugodno priliko, da poudarimo številne življenjske odlike, s katerimi naš slavljenec razpolaga. Jakob je mož dela. Njegov dom, ki si ga je postavil že pred tolikimi leti, je še danes izmed najbolj postavljivih daleč na okoli. Počitka on ne pozna. Tudi sedaj ne. Kadar ni zaposlen z gospodarstvom, takrat pa aidi na ribe! Kdo ga še ni občudoval, ko je poslušal nad vse prieten zgodbe iz ribolovstva. Ta naravoslovski učnost in iz knjig, ampak iz najtesnejše povezanosti z delanskim življenjem. Može dela! On je bil eden stebrov, na katere se je naslanjalo delo bivšega kranjskega deželnega odbora. Zvest in vdan je bil voditeljem, tako tudi sedaj pok. dr. Korošcu. Prepričani smo, da je z veseljem sprejel vest o izvolitvi senatorja dr. Kulovca za voditelja Slovencev, saj je z njim prav iskren prijatelj in oba ljubila preleti ribolovski šport. Kolikokrat sta že poskusila srečo v njegovih vodah! Moramo pa obenem poudariti, da je slavljenec dosleden in odločen katoličan in poln narodne zavednosti.

V katoliškem in narodnem duhu je vzgojil tudi svoje otroke, ki so mu sedaj v ponos in veselje. Pozabili ne smemo še ene slavljenčeve lastnosti. To je njegove dobrotljivosti do revežev in zvestobe do prijateljev. G. slavljenec, ki je prehodil mnoge kraje naše lepe Slovenije, je povsod cenjen, spoštovan in uvažen. Mnogo lepega znaio o nem povedati ljudje! In njegova gostilna! Sam pravi, da je dom za prijatelje, ne za popivanje! Vsi mu želimo zdravia, sreče in zadovoljnosti in da bi ga Bog ohranil še dolgo vrsto let!

Pozor!

Star! baker
medenino
cink
aluminij

kupuje vsako množino po
najvišjih dnevnih cenah

RUPENA LUTZ, LJUBLJANA - ŠIŠKA
nasproti stare cerkve

— Prosimo, da zastopnik naših listov poskrbe, da sami ali njihovi soobčani, kadar potujejo v teh dneh po opravkih v Ljubljano, pridejo tudi po »Slovenčev koledar« za dotični poštni okoliš. S tem nam bodo prihranjeni stroški pošiljatve. Ker je cena koledarja tako nizka, da plača komaj papir, bomo za take usluge zelo hvaležni. — »Slovenčev koledar«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6.

— Poslovni »Slovenčev koledar« bo vsak naročnik lahko dobil od petka dalje.

— Za vse tiste, ki so koledar naročili do 8. decembra t. l. je naklade dovolj (30.000 izvodov). Koledar bodo dobili v teh dneh. Zato naj nam ne pošiljajo raznih dopisov in vprašanj! Za one, ki so koledar hoteli naročiti po 8. decembru, je naklade zmanjkalo. Zato bomo koledar za te ponatisnili. Stane za naročnike naših listov le 18 din. Naročila bomo sprejemali do novega leta, da bomo novo naklado koledarja tem novim naročnikom lahko razposlali potem do sv. Treh kraljev.

V bolu za svojih 32 zob uporabljajte zdravilno pasto PARADENTIN za masiranje zobne dlesni in čiščenje zob. Pasta Paradentin izredno razkuži usta, utrjuje majave zobe in preprečuje lahko krvavenje dlesni. Dobi se v drogeriji Gregorič, Ljubljana, po 18 din. — Glavno skladišče: Laboratorij »Vis-Vite«, Zagreb, Langov trg 3.

— Slike našega narodnega voditelja dr. Antona Korošca je založila Prosvetna zveza v Ljubljani v velikosti 68x33 cm, v isti velikosti kakor je založila slike dr. Jan. Ev. Kreka. Slika izide do konca tega leta in velja v prednaročbi 30 din. pozneje pa 40 din. Vsako društvo, vsaka občina in vsaka zavedna slovenska hiša naj takoj naroči sliko našega pokojnega voditelja!

— V počastitev spomina pokojnega narodnega voditelja dr. Antona Korošca je namesto venca na njegovo krsto daroval docent univerze dr. VL

kot stranskega — popolnoma obvladal, jih iz lastnega veselja proučeval in skušal iz njih njim kakor tudi širši javnosti posredovati najlepše plodove. V latinskem jeziku je celo pesnikoval. Bil je poln lepših iniciativ, s katerimi je približeval antični svet svojim učencem. Temelj njegovega pouka je bila izvrstna razlaga z mnogimi vajami. Razlaga in vaje so pa poživljale anekdote, uganke, duhovite besedne igre, pesmice in kulturnozgodovinska posanila. Na višjih stopnjah je vse to dobivalo vedno večjo globino ter se zlivalo v skoro dovršeno, osebno občuteno sliko antičnega sveta, ob kateri človeku ni bilo žal, da se je učil klasičnih jezikov. Dijaki list Mentor, ki ga je po vojni tudi nekaj časa urejeval, je tedaj prinašal krajše grške tekste, vzete iz patristične literature, ki so jih dijaki tekmovalje prevajali. Najboljše prevode je priobčeval v listu.

Ze v tem je rajni prof. Omerza posegel tudi izven zavoda. Ni pa to bilo vse, kar je dal našemu kulturnemu življenju. Ker se je zavedal, da je klasični klasičkov, ki se bero v šoli, hudo nepopolno in da kljub vsemu naporu v šoli ostaja vse ostali ogromni zaklad stare književnosti večinoma nepoznan, ker ga nekaj let po maturi ne morejo brati v originalu, v domačem prevodu ga pa nimajo, se je lotil prevajanja. Tu si ga je široko zasnoval. Predvsem je hotel posloveniti Homerja v celoti, najboljša dela grških dramatikov in najlepše izmed epsov cerkvenih očelov. K temu je želel dodati še kaj iz latinskih satirikov in iz grške lirike. Iz vseh teh področij je prevajal že takoj prva leta učiteljevanja in zdaj se, da mu je izbiro narekovala potreba v šoli, kjer je bilo čitanje njegovih prevodov lepo dopolnilo čitanje predpisanih tekstov v izvirniku. Mnogo tega je v Mentorju in v Domu in svetu izšlo ter tako postalo pristopno vsaj naši šoli. Ob času, ko se je naša višja gimnazija šele slovenila,

Pravkar izšlo!

Veličastna zgodovinska epopeja Celjanov in njih usode.

Wambrechtsamer Ana: **Danes grofje celjski in nikdar več.**

Obsega 496 strani. Cena umetniško opremljeni in v platno vezani knjigi din 120.—.

Izide 20. decembra!

Romano Guardini: **Sveta znamenja.**

Vsako poglavje — ki jih je 26 — je opremljeno z umetniško liturgično sliko Mihe Maleša. 120 strani. Elegantno vezano v platno din 50.—.

Po svoji globoki vsebini, krasni umetniški in tiskarski opremi, je ta knjiga prelepo darilo za božič.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Murko 250 din za socialno-zdravstveno akcijo, ki jo bo izvedlo »Društvo prijateljev Sloveških goric« letošnjo zimo za revne matere z dojenčki v vzhodnem delu Slovenskih goric.

— Namesto venca na grob rajnega dr. Korošca sta darovali gospe Marijeta Vilfan z Ježice in Neža Vilfan s Črnuč vsaka po 200 din konferenci sv. Elizabete na Ježici Bog povrni!

Praktična božična darila

štofe za moške in damske obleke, barhente, divlive, moške srajce, kravate, nogavice, rokavice dobite poceni v

Modnem magazinu, Prešernova 5

— »Kralj z neba« v frančiškanski dvorani. Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani bo uprizorila o božičnih praznikih E. Gregorinovo igro »Kralj z neba«. Glede na to, da ljubljansko narodno gledališče letos tega misterija ne bo igralo, se je Frančiškanska prosveta odločila, da ga pri popolnoma novi in prav za ta namen narejeni scenariji spravi na oder.

Prva uprizoritev bo na sveti dan 25. decembra ob 5 popoldne, druga 26. decembra ob 3 popoldne, tretja istega dne ob 8 zvečer, četrta v nedeljo 29. decembra ob 5 popoldne, vselej v frančiškanski dvorani. Za deželne obiskovalce možen povratek z večernimi vlaki, zlasti na dan 26. decembra za predstavo ob 3 popoldne. Vabimo vsa ljubljanska in tudi okoliška prosvetna društva in katoliško občinstvo, da si to lepo delo ogledajo in vstopnice pravočasno preskrbe v prodajni pri trdnici A. Štiligoi, Frančiškanska ulica štev. 1.

— V smislu naročila velikega pokojnika dr. Antona Korošca, glede brezjanske Marije, ki naj bo Kraljica Slovencev, vljudno prosimo župne urade, da pomagajo svojim laranom čimprej do njene slike.

Posebno pazite, kaj bolnik pije!

Pijača ni le za zdravega človeka zelo važna, temveč tudi za bolnika mnogokrat važnejša od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim česte našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna

ono z rdečimi srci!

Prospecte, in vsa potrebna navodila za domače zdravljenje Vam pošlje gratis in radevolje Uprava zdravilnega kopališča **SLATINA RADENCI**

— Novi vozni red »EKSPRES« z novo potniško tarifo. Izšla je najnovejša izdaja zimskega voznega reda »EKSPRES« z vsemi spremembami, ki so do 20. decembra 1940 stople v veljavo. Nova izdaja prinaša tudi od 1. januarja 1941 veljavno novo povišano potniško tarifo, nove cene nedeljskih povratnih kart ter tarifo za prevoz priljage in ekspresne robe. Dobi se v vseh večjih knjižarnah in trafikah, naroča se pa pri »Administraciji voznega reda «Ekspres» v Ljubljani, post. predal 356.

— Zahtevajte povsod umetniške razglednice, ki jih je izdala in založila Prosvetna zveza v Ljubljani. Razglednice predstavljajo Layerjeve »Jaslice« in Subičeve »Tri kralje«. Dolžnost zavednega Slovenca je, da kupuje le domače umetniške razglednice, ker s tem širi tudi smisel za domačo umetnost.

— Proti kašlju se priporočajo prsne karamele »Rave«. Originalni zavitki po 5 din v apotekah. Zahtevajte izredno prsne karamele domače tovarne Rave.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim srca, ledvic, želodca, jeter, žolča, raznim katarom, normalizira notranje žleze in živece ter čisti kri in organizem raznih strupov.

so bili prevod prof. Omerze skoro edino domače dopolnilno berilo iz klasičnega področja, ki je bilo našemu dijaku in izobražencu na razpolago. Bil je dober verzifikator in, kar je naređil, niso samo poskusil. Lotil se je tudi uprizarjanja klasičnih dram ter spravljal na oder vse tri dele Ajshilove Orestije in Sofoklejevega Ojdpja. Za vse naše poznavalce in ljubitelje klasične drame so bile te predstave resnično pomembni dogodki, ki so pribavili odlično in številno občinstvo. Za dramatik se je skoro do zadnjega zanimal ter je prevedel in priredil tudi več modernih odskih in pripravljenih tekstov. Sodeloval je tudi pri Mohorjevi zbirki prevodov cerkvenih očelov, kjer so izšli njegovi Apostolski očetje.

Svoje dijake je imel neizmerno rad. Za vsakega posameznega se je zanimal, mu stal ob strani z nasvetom in z dejanjem, vse poskušal zanj, kar je le mogel. Zato ga skoraj ni med njimi, ki mu ne bi dolgoval mnogo več, kakor dolguje učence učitelju. Zato pa je vsem spomin nanj ljub in drag. Naj bo dobri Bog plačnik zvestemu duhovniku in idealnemu delavcu. Have anima pias!

URE

latinsko, srebrnino, briljante poceni in v veliki izbiri nudiva

Brata LOGAR
LJUBLJANA, PRED SKOFIJO 15
Telefon 44-32

Ljubljana

Ljubljanačani!

Slovenčev koledar je izšel. Dobite ga le v upravi »Slovenca«, Kopitarjeva ulica 6. Koledar je takega obsega, njegova cena tako nizka, da ne prenese stroškov, ki bi jih imeli z dostavo na dom. Prosimo cenjene naročnike da blagohotno uvažujejo.

1 Sedmi dan po smrti dr. A. Korošca v petek, 20. t. m. bo ob sedmih v frančiškanski cerkvi slovesen reuquiem. Vsa ljubljanska društva, ki so včlanjena v Prosveto: zvezi, pozivamo, da se te božje službe vsaj po večjih zastopstvih udeležijo. Vabimo pa tudi vse prijatelje dragega pokojnika. Za Prosvetno zvezo: Dr. Lukman, predsednik.

1 Stolna prosveta je sprejela na žalni seji dne 17. t. m. soglasen sklep, da se za dušni pokoj očeta katoliške prosvete dr. Antona Korošca opravi sveta maša v soboto, 21. dec. ob šestih zjutraj v stolnici in daruje za reveže stolne župnije znesek 300 din namesto cvetja na grob velikega pokojnika.

1 Zastave na pol droga v Ljubljani sta ob priliki smrti dr. Korošca izobesila tudi francoski in poljski konzulat.

1 V počastenje spomina dr. Antona Korošca so za zimsko pomoč podarili 10.000 din bratje gg. Rado, Szelozar, Zoran, dr. Mirko in Peter Hribar ter sestra ga. Ljubica por. Lukman, ker je bil njih prijatelj še iz njih detinstva; neimenovan tistilec pokojnega voditelja naroda je za isti namen poslal 1000 din. prav tako je pa Glavni odbor vodne zadruge za obdelovanje Barja nakazal 500 din. Predsedstvo odbora za zimsko pomoč v Ljubljani se častilem častnega meščana dr. Antona Korošca najtopleje zahvaljuje tudi v imenu podpiranih mestnih revežev. Počastite nesmrtnega rajnika z dobrimi deli!

1 Darilo za Vajeniški dom. Namesto venca na grob blagopokojnega državnika in voditelja g. dr. Korošca je Združenje trgovcev darovalo za Vajeniški dom v Ljubljani znesek 500 din, za kar se uprava doma lepo zahvaljuje.

1 SKAD Zarja je namesto venca na grob svojemu častnemu udu dr. Antonu Korošču darovala Dijaškemu podpornemu društvu 200 din.

1 Za zimsko pomoč v spomin dr. Korošca daruje g. arh. prof. Vurnik vsoto din 200.

1 Zdravniški, člani Slov. kat. akad. starejšinstva, se vljudno in nujno vabijo na sestanek, ki bo v soboto, 21. decembra t. l. v prostorih starejšinstva, Miklošičeva 5. ob pol osmih zvečer. Aktualne zadeve! — Zdravniški odsek SKAS-a.

1 Srajce, kravate, karničnik, Nebotičnik.

1 Važno poglavje v slovenski zgodovini je protestantovska in protireformska doba med Slovenci. Cenj. občinstvo bo imelo priliko v petek na XI. prosvetnem večeru, ki bo ob 8 zvečer v Frančiškanski dvorani, da čimbolj spozna domačo zgodovino. Predaval bo g. profesor Simon Lencič o protestantovski dobi med Slovenci. Predavanje je opremljeno tudi s skioptičnimi slikami. Cenj. meščanstvo naj ne zamudi te prilike. To je obenem zadnji prosvetni večer pred božičem.

1 Za četrtek in petek »Bobenčkovo« polenovko!

1 Prijatelje domače knjižice in lepih povesti opozarjamo, da si pravočasno prekrbe knjižice v Ljudski knjižnici na Miklošičevi cesti 7. Knjižnica bo namreč dan pred božičem zaprta, in vsled po-prave peti tudi v petek in soboto 27. in 28. decembra.

1 Pri zaprtju motnji v prebavi — vzemite zjutraj na prazen želodec en kozarec naravne »FRANZ-JOSEF« grenčice.

1 Podpornemu društvu za gluhonemo mladino sta poklonili zastopnici gdč. Roblekovca in gdč. Vir-jentova iz Ljubljane namesto venca blagopokojni ge. Rozi Medved 200 din. Prisrčna hvala plemenitima dobrotnicama!

Gledališče

Drama. Četrtek, 19. dec.: »Tekmac. Red A. Petek, 20. dec.: »Ugrabljeni Sabinke«. Premiera. Red Premierski. Sobota, 21. dec.: »Skrivalnice«. Red B.

Opera. Četrtek, 19. dec.: »Friderika«. Red Četrtek Petek, 20. dec.: »Vesele žene windsorske«. Red Torek. Sobota, 21. dec.: »Carmen«. Goslovanje altistke Elze Karlovčeve.

Predavanja

»Rezervni podoficirji! Ker je bilo sobotno predavanje dr. Staneta Rapeta zaradi smrti dr. Antona Korošca odpovedano, sporočamo, da bo predavanje danes, v četrtek, 19. t. m. zvečer ob istem času in v istih prostorih kot je bilo objavljeno.

Sestanki

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva Moste ima danes, dne 19. t. m., redni letni občni zbor, ki bo v ljudski šoli ob 20.

Kongregacija akademikar ima drevi ob pol osmih v frančiškanski kapeli redni sestanek, zadnji pred božičem. Pridite točno vse!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Poizvedovanja

Dne 17. t. m. je bil najden v Šiški zavitek z novo brisačo. Dobi se pri: Albina Logar, Ljubljana, Cesta 29, oktobra 7-1.

Kdor pogrša mlado psico (ptičar), jo dobi pri Ogrinu, Sokolska ulica 15.

Jesenice

Oglejte si slikanice in otroške knjige v trgovini Krekovega doma.

† Prof. Fr. Omerzu v spomin!

V torek zjutraj, 17. decembra ob šestih zjutraj je dotpel ter odšel k svojemu Gospodu. Dolgo je telo kljubovalo razjedajoči bolezni. Zdravniki so se čudili njegovi odpornosti. V letošnjem poletju pa se mu je začelo zdravje slabšati. Vendar ni nihče pričakoval konca. Mislili smo, da bo tudi to poslabšanje samo prehodno in da si bo g. profesor zopet opomogel, kakor si je doslej že večkrat. Šele prav zadnji čas je začel vidno in nevzdržno pešati. Tako se je zgodilo, da je odšel v večnost isti dan, ko smo položili k večnemu počitku dr. Antona Korošca, kateremu je zlasti v času deklaracijskega gibanja reševit somišljenik, ki je z vso dušo širil idejo naše narodne svobode med zavodskimi dijaki in v domačem kraju, dasi sicer v političnem življenju ni javno nastopal. V tistih časih je svojim dijakom brez ovinkov razlagal položaj Avstrije na fronti in doma, ne meneč se, da bi ga to utegnilo po krivdi kakakega neprevidnega stali glavo.

Smrt prof. Fr. Omerza je prizadela zlasti zavod sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano, kjer je bil od leta 1913. do leta 1939, ko je moral zaradi bolezni nehati poučevati. Doma je bil iz Zupce vasi pri Cerkli ob Krki in je z odliko dovršil gimnazijske študije v Novem mestu, kjer je veljal je tedaj za izvrstnega latinca in grka. Rodil se je 28. marca 1885. v masniška posvečen je bil 12. julija 1908. Po dovršenih bogoslovskih študijah ga je rajni dr. A. B. Jeglič poslal na Dunaj na univerzo, ker ga je namenil za svoj zavod v St. Vidu.

Vsi njegovi dijaki, in teh je lepo število, so spoštovali in njem izvrstnega strokovnjaka, ki je svoje predmete — izprašan je bil iz latinščine in grščine kot glavnih predmetov in iz slovenščine

MARIBOR

m Nenavaden mraz v Mariboru. V ponedeljek je bila na meteorološki postaji na Teznu zabeležena minimalna temperatura minus 12,2, večer pa je živo srebro zdrknilo na minus 17,3. Najvišja temperatura pa je bila v ponedeljek minus 8 stopinj. Zanimiva pa je razlika v mrazu v mestu ter na odprtem terenu. V mestu, ki je zavarovano pred vetrovi s hišami in nasadi, je bila v ponedeljek najnižja temperatura 10 stopinj, pri meteorološki postaji, ki stoji na Teznu na odprtem terenu, izpostavljen vetrovom, je bilo pa 12,2 stopinj pod ničlo. Še bolj je prišla ta razlika do izraza v torek zjutraj: v Mariboru na Slemškovem trgu 13 stopinj, na Teznu pa 17,8 stopinj pod ničlo. Vremenoslovci pa nam obetajo še hujši mraz, dasti je že sedaj zima neznosna. Nastopila je tako nepričakovano in zgodaj, da veliko stanovalcev še nima potrebnih zalog kuriva, drugi pa si drvi spet ne morejo kupiti, ker nimajo sredstev. Poleg drugih težav jih bo sedaj trafil še mraz, oškodbe so tudi že nastale na vodovodnih napeljavah v stanovanjih, pa tudi na cestnem vodovodnem omrežju. Prav tako je neprijeten prah, katerega dvigajo vozila na cestah, ki so na najprometnejših mestih ves dan zavite v te prašne oblake.

ZEISS PUNKTAL OČALA
so najlepše božično darilo
Samoprodaja
E. PETELN, dipl. optik
MARIBOR, Grajski trg

m Na Dravi se že dela led... V noči od ponedeljka na torek so priplule po Dravi prve ledene plošče, večeraj zjutraj pa je bila gladina reke že z njimi prekrita. Drava je kar vidno upadala ter je začela ob nabrežju zmrzovati. Nad falskim jezom se že dela ledena skorja in če ne bo mraz prenehal, bo reka kmalu zavita v leden oklep. Tudi v turbinah falske elektrarne bodo začutili kmalu padece vodne energije ter bodo nastopile podobne neveselosti kakor lansko zimo. Počasneje tekoče vode v mariborski okolici pa so vse zamrzile ter so se na Dravi tudi v Mariboru že začele pojavljati jate divjih rac — kar je znak res hudega mraza. Plovba splavov po Dravi je povsem prenehala.

m Velike zamude vlakov. Zaradi zime nastajajo v železniškem prometu velike zamude. Vlaki, ki prihajajo z večjih daljav, prispejo v Maribor po uro in še več kasneje, kakor po vznojem redu. Večrati Ljubljanski opoldanski vlak je prišel v Maribor polgodno uro prepozno. Prav tako je bilo z jutranjimi vlaki.

FRANZ JOSEF
GRENCICA

m Nesreča na Semmeringu — vzrok velikih zamud nemških vlakov. V torek je prišel nemški brzovlak, ki prihaja v Maribor ob 13.15, šele zvečer ob pol devetih. Velike zamude so imeli tudi vsi ostali nemški vlaki, dočim tovarnih tranzitnih vlakov, ki vozijo iz Šlezije premo v Italijo, sploh ni bilo. Vzrok tem zamudam je bila nesreča, ki se je zgodila na Semmeringu. Od tovarnega vlaka se je odtrgala kompozicija naloženih vagonov ter zdrvela po slrmi progi nazaj v dolino. Prestregli so te vagonce šele na postaji Glognitz, kjer so jih spustili na slepi tir, da so se raztreščili ter so pri tem razdejali tudi ostale tirne naprave na postaji, tako da je trajalo precej časa, preden so jih popravili. Včeraj

raj pa je bila proga spet v toliko popravljena, da so prihajali vlaki brez večjih zamud.

m Naše mariborske naročnike prosimo, naj potrpijo z zamudami, ki nastajajo v dostavi lista. Vlaki imajo namreč velike zamude. Zato se tudi dostava lista zakasni.

m Sožalje mariborske sokolske župe. Mestni občini je poslala Sokolska župa v Mariboru sožalno izjavo ob smrti častnega občana mariborskega dr. Antona Korošca.

m Kongregacija za gospe ima danes popoldne ob štirih svoj sestanek.

m Trgovine pred božičem. V nedeljo pred božičem dne 22. decembra ostanejo trgovine v mestu Mariboru ves dan odprte. V torek, 24. decembra pa poslujejo trgovine do 17. ure, delikatesne trgovine pa do 19. ure.

m Lastništvo »Slovenca« dobro ve, da je med naročniki »Slovenca« še mnogo takih, ki bi »Slovenčev koledar« radi imeli, pa ga še niso naročili. Ti naročniki si koledar še lahko naročijo. Vendar koledarja ne morejo več dobiti po dosednji ceni, marveč za ceno 18 dinarjev. Naročila sprejema naša podružnica do 31. decembra.

m Ljudski oder ima danes zvečer v dvorani Delavske zbornice komemoracijski sestanek za pokojnim voditeljem Slovencev dr. Antonom Korošcem. Za vse člane strogo obvezno.

m Za zimsko pomoč mestne občine mariborske je darovala trdka Ludvik Franc in sinovi 5000 din.

m Smrtna kosa. V bolnišnici je umrl v starosti 56 let upokojeni policijski nadstražnik g. Ivan Stok. V Vetrinjski ulici 18 je ugrabil smr 82 let starega zasebnika Andreja Pfeifferja. Naj počivata v miru!

m Gledališče. Četrtek, 19. decembra ob 20: »Ples v maskah.« Premiera. Gostovanje gđ. Vere Majdičeve.

CELJE

c Celjski župan dr. Voršič Alojzij je podaril za reveže 200 din namesto venca na grob pokojnega provinčala jugoslovanske ilirke provincije, o. Lina Praha.

c Nova grobova. V celjski bolnišnici je umrl znani priljubljeni orožnik ter prijatelj našega lista narednik Otorepec Ivan. Pokojni je bil izredno dober in ljubezniv ter sposoben orožnik, ki je vodil mnoge posle na celjski orožniški postaji. Zadnje časa je bil bolan, vendar je še vedno z veseljem delal v pisarni in celo na terenu. Z njim je celjska orožniška četa izgubila vestnega orožnika. — Na Lopati pri Celju je umrl 13letni sin posestnika in učenec 4. razreda ljudske šole v Celju Lipovšek Gregor. — Naj počivata v miru, svoicem pa izrekamo ob bridki izgubi naše iskreno sožalje!

c Zahvala delavcev v tovarni »Metka«. Podjetje »Metka« je presenetilo svoje delavce. Lastnik tovarne g. Henrik Weinberger je obdaroval delavce v raznim blagom in jim tako pripravil lepo božnično. Mi vsi se zahvaljujemo našemu delodajalcu, ki je s tem dejanjem ponovno dokazal svoj socialni čut. Želimo, da bi g. Weinbergerju sledili tudi ostali podjetniki v Celju — Delavci.

c Zlata nedelja bo 22. decembra v Celju. Ta dan bodo trgovine odprte od pol 8 do pol 1.

c Mesnice in stojnice v Celju bodo na zlato nedeljo, obratovala do 11. dopoldne, prav tako bodo odprti na zlato nedeljo brivski in frizerski saloni do 12. ure.

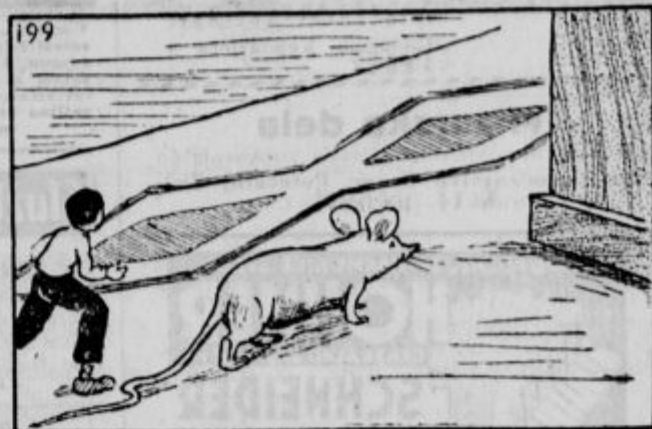
c Petrolejske nakaznice. Vsa ona industrijska in obrtniška podjetja, ki so zaprosila za izdajo nakaznic za petroleje, lahko iste dvignejo jutri, v petek, in soboto od 10 do 12 na mestnem poglavarstvu, tržno nadzorstvo, soba št. 24.

c Važno predavanje za rezervne častnike in vojaške uradnike bo v petek, 20. decembra ob pol 9 zvečer v Oficirskem domu. Predaval bo poveljnik 39. polk. polkovnik g. Časka. S to notico popravljamo včerajšnje.

c 12letni fant se je ponesrečil ustrelil s samokresom. V Rogatcu na Krškem polju je zadela Rakovo družino bridka izguba. 12letni sin Ivan

Otroški kotiček

Mihčeve čudovite dogodivščine

(199) Ko se je znočilo, bi šel Mihec rad nazaj v kraljevo sobo. Miši so kar uganile njegovo željo in ena mu je pokazala pot. Tako je bil kja kmalu zopet v kraljevi sobi in v svoji spalnici v uri.

(200) Kralj se je zelo začudil, ko je videl, da se je Mihec od nekod znašel. Pripovedoval mu je najrazličnejše stvari, ki jih Mihec seveda ni razumel.

Naročite »Slovenčev koledar«

Do 1. januarja imate še čas. Ponatisnili ga bomo. Velja za naročnike »Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domoljuba« in »Bogoljuba« le 18 din. Naročite koledar takoj!

»SLOVENČEV KOLEDAR« / Ljubljana / Kopitarjeva ulica št. 6

Pojasnilo

K članku »Veličasten napredek katoliških medicincev« dne 14. decembra 1940 smo prejeli tole pojasnilo JNAK »Edinstva«:

1. JNAK »Edinstvo« lansko leto ob volitvah v Društvo medicincev ni postavilo svoje liste in dobilo 25 glasov. 2. Na letošnjih volitvah je bila postavljena protikomunistična lista, katero so poleg katoliških akademikov podprli tudi nacionalistični akademiki — med njimi JNAK »Edinstvo« — ki so za to listo prispevali dobrih 37% glasov, torej mnogo več, kot jim to prisojajo omenjeni člank. Letošnje volitve torej niso bile zgolj nastop katoliških akademikov, kot bi utegnil kdo, sodeč po naslovu članka, misliti, temveč združenih protikomunističnih akademikov, ki so bili tudi na letaku podpisani kot taki. 3. Naziv podpisanega društva ni samo »Edinstvo« ali društvo »Edinstvo«, ampak Jugoslovanski nacionalistični akademski klub »Edinstvo«.

Darujte za Jegličev akademski dom!

Posiljajte na Hranilnico dravske banovine — čekovni račun 10.680.

Radio Ljubljana

Četrtek, 19. dec.: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi in poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Odmevi iz Španije (plošče) — 12.30 Poročila in objave — 13 Napovedi — 13.02 Harmoniko igra Ivo Podobnikar — 14 Poročila — 18 Mladi glasovi. Poje dekliski zbor »Vigred« ob spremljeval. Rad. ork. — 18.40 Slovenščina za Slovence (dr. R. Kolarič) — 19 Napovedi, poročila in objave — 19.25 Nac. ura — 19.30 Deset minut zabave — 20 Samospevi ge. Angele Hauc-Megla, pri klavirju prof. M. Lipovšek — 20.45 Reproduc. koncert simf. glasbe — 22 Napovedi in poročila — 22.15 V oddih igra Rad. orkester.

Oglase za božično številko »Domoljuba«

bomo sprejemali do sobote, 21. decembra 1940 opoldne

Ne pozabite na izredno razširjenost »Domoljuba« in da bo božična številka izšla še v posebno veliki nakladi. Uprava »Domoljuba«

Alphonse Daudet:

Jakec

Prevedel Fišer Franc

Težkih korakov je odšel čez vrt, prestopil prag in se hitro oddaljil, ne da bi se ozrl. Če bi se bil obrnil, bi bil videl zgoraj v prvem nadstropju za belo dvignjeno zaveso svojo ljubljeno, ki je prav tako trepetala in bila prav tako bleeca kot on: jokala je in mu pontajala roke v slovo, ne da bi ga nameravala zadržati. Naslednji dnevi pri Rivalsovih so bili zelo žalostni. Doktor je mirno opazoval svojo vnučkinjo, ki se je v samoti sprichajala po vrtniku ali pa posedala v bivši materini sobi, ki je bila zdaj odprta in ki jo je iz žalosti hotela imeti zase. Kjer je nekoč Magdalena jokala, tam jokuje sedaj Cecilija. Ali bo tudi ta umrla? Zakaj? ... Paj ji je? ... Če Jakec ne ljubi, kako potem razložiti njeno žalost, potrebo po samoti? In če ga ne ljubi, zakaj ga je potem odklonila? Doktor je dobro čutil, da mora biti vmes neka skrivnost, nek notranji boj; toda pri najmanjši opazki, pri najmanjšem vprašanju se je umaknila in zbežala. Ko je doktor videl, kako trpi njegova vnučkinja, je polagoma pozabil na Jakecovo žalost.

Nekoč je ponoči zazvonil zvonec. Nekdo je klical k bolniku. Pred vrati je bila stara Salé in tarnala. Videti je bilo, da se je tokrat njen mož, njen subougie mož odločil umreti. Gospoda Rivalsa žalost in visoka starost nista prav nič ovirali, da ne bi bil vedno pripravljen pomagati. Biž je odšel na Jelšovce. Salé je stanovala v neki luknji poleg »Parvae« doma. A njen stari je umiral na kupu slame, v nekem temnem kotu, med vso revščino in umazanijo. Umiral je po šestdesetih letih divjega lova, nočnih prež po jarkih, snegu, močvirju, plazec se po teruhu preo konji orožnikov, bil je kot

star škodljiv zajec, ki je še srečen, da lahko umrje v svojem brlogu. Ko je gospod Rivals vstopil, mu je močan vonj dišečih smol udaril v nos.

»Kakšnega zlodja pa žgete, mati Salé?« Starka je bila v zaoregi, hotela je lagati, toda doktor je ni pustil do besede.

»Torej je bil sosed tukaj, zastrupiljevalec?«

Gospod Rivals se ni motil. Hirsch je zadnje čase prihajal nad nesrečnikom preizkuševati svoje zdravljenje z dišavami. Prilike za eksperimente so bile zanj tako redke. Kmetje mu niso zaupali in poleg vsega je moral biti skrajno previden, ker je etiolški zdravnik njegovega zdravništva brez diplome napovedal silen boj. Dvakrat so ga že poklicali na sodnijo v Corbeil in mu zagrozili z najstrožjimi kaznimi, če bi še naprej zdravil. Toda Salé je bil sosed, živila sta v revščini... Kljub strahu pred orožniki se je pustil zapeljati.

»Brž, brž! Odprite vrata in okna!... Saj vidite, da se bo revež zadušil!«

Starka se je podvzela in izvršila doktorjev ukaz. Vmes je tarnala.

»Oh, moj ubogi mož, moj ubogi mož! Pa so tako zatirjali, da ga bodo ozdravili. Da more človek tako goljufati!... Mi kmetje smo pač uboga para«

Medtem ko je gospod Rivals sklonjen nad umirajočim tipal žilo in poskušal, koliko je še moči ostalo, se je oglašil iz kupa čunaj votel glas: »Povej žena! Saj si rekla, da mu boš povedala«

Starka je kar naprej brbljala in razgrebala žerjavico v ognjišču. Toda na smrt bolni se je spet oglašil s svojim ostabelim glasom: »Povej mu, žena... Povej mu, žena...«

Gospod Rivals je pogledal staro Salé, katere obraz je postal rdeč kot opeka. Približala se je in začela jecljati:

»Vrag! Saj je on kriv, tisti zdravnik, če je gospodična zaradi tega žalostna.«

»Katera gospodična? O kom govorite?« je doktor zivahno vprašal in izpustil bolnikovo roko.

Obojavljala se je. Toda glas divjega lovea, čeprav je bil vedno slabotnejši, kot bi prihajal od daleč, je še enkrat zamrmral:

»Povej mu... Hočem, da mu poveš.«

»No dobro! Mu pa povem,« je starka rekla odločno, »kakole je gospod Rivals: tisti lump mi je dal dvajset frankov. — Jezus, da more biti svet tako hucoben! — mi je dal dvajset frankov, da sem povedala Ceciliji zgodbo o njenem očetu in materi.«

»Podla ženska!... je vpil stari Rivals razjarjen.

Zagrabil je grdo kmetico in jo divje stresal.

»Si se drznila to napraviti?«

»Samo vsled dvajsetih frankov, dobri moj gospod!... Če bi mi tisti grden ne dal dvajset frankov, bi se raje pustila ubiti, predno bi povedala... Sicer pa o vsej zadevi nisem imela niti pojma. On mi je vse povedal in jaz sem potem njej.«

»Ah, ta podlež, saj mi je obljubil maščevanje... Toda kdo ga je o vsem poučil, kdo je to spletel?« Globoko ječanje se je oglašilo z ležišča in zdravnik se je obrnil k starcu...

»Zdaj ko mu je ona povedala,« je oče Salé lahko umrl. Mogoče si je s to malenkostjo svojo lumparsko vest nekoliko olajšal. Doktor je do jutra ždel pri njegovi počasnii agoniji, nad zagnanim atomom življenja, ki ga je odnesel beli dan, ko je potrkal na lice. Bil je zelo vztrajen, da je ždel vso noč ob licu umirajočega in pri starki, ki je čepela pri ognjišču in si ga ni upala niti pogledati niti nagovoriti. Ko je bilo vse končano, se je hitro vrnil v Etioles, ne da bi se pozabil spotoma prepričati, da doktorja Hirscha ni v Parvi domu. Oh! Če bi ga mogel zagrabiti v tistem trenutku, bi dobil nazaj vso moč nekdanjega ladijskega kirurga in vrzel bi se na zahrbtnega sovražnika, ki se je lotil nje-

gove vnučkinje, da bi se nad njim maščeval. Ko je prišel domov, je najprej pogledal v Cecilijino sobo. Nikogar. Tudi postelja je bila nedotaknjena. Težka slutnja ga je objeala.

Stekel je v lekarno. Nikogar. Samo nekdanja Magdalena soba je bila odprta. Med raznimi spomini umrle hčerke je bil tam tuči klečalnik in na njem je našel Cecilijo, spečo in v dve gubi, kar je pričalo, da je vso noč prebela v solzah in molitvi. Ob doktorjevih korakih je odprta oči:

»Stari oče!«

»Torej si ti podleži povedati tajnost, katero smo ti tako s težavo prikrivali? Moj Bog! Koliko truda in skrbi smo imeli, da bi ti prihranili to žalost! In poleg tega ti jo razkrijejo še tujci, sovražniki! Revica moja...«

»Ne govori! Ne pripoveduj mi ničesar. Sramujem se...«

»Prav nasprotno: maram govoriti... Oh! Da si nisem mogel domisliti, zakaj ga nisi marala? Radi tega, kajne? Zato se nisi hotela poročiti?«

»Da...«

»Toda čemu? Povej mi, kaj si mislila.« Nisem hotela pripovedovati sramoto svoje matere, ker sem človeku, ki bo moj mož, po vesti dolžna vse zaupati... Izbrala sem edino pot, ki mi je ostala.«

»Torej ga ljubiš, ga še ljubiš?«

»Vse svoje duše. In prepričana sem, da me tudi on toliko ljubi, da bi se vseeno poročil, vendar sem mu hotela prihraniti to veliko žrtve. Nikdo ne poroči rad dekle, ki nima očeta, ki nima imena in tuji če bi ga imela, bi to bilo imo tatu in ponnarejevalca.«

»Motiš se, otrok moj. Jakec bi bil srečen, ko bi te dobil za ženo: sicer pa itak pozna vso zgodbo. Jaz sam sem mu jo povedala.«

»Ali je mogoče?«

»Oo! Porednica, nekoliko bolj bi mi bila zapuhalo in sam vsem trem bi bila prihranila strašen udarec.«

»SLOV. KOLEDAR« je izšel!

Veliki koledar obsega 256 strani z izbrano vsebino. Dobite ga v vseh knjigarnah in trafikah po 28 din.

»Slovenčev koledar«
Ljubljana, Kopitarjeva 6

Mizarska dela

s'avbena in pohištvena izdeluje strokovnaško
strojno mizarstvo Franc Potočnik, Žiri.
Suh les na zalogi!

Duševni delavci, Vaše delo zahteva izbrano prehrano. Če ste v dvomih in oklevate, kaj bi vzeli za zajtrk, preko dneva ali zvečer, poskusite vendar naš lahko prebavljivi »Emonac« evetlični čaj. To ni ruski čaj, temveč pravi evetlični čaj, ki ruskega v vsakem oziru nadkriljuje. Toda samo pravi »Emonac« evetlični čaj v originalnih paketih lekarne Mr. Bahovec v Ljubljani. Dobi se povsod.

Kupil bi

manjšo, kompletno

železolivarno

Ponudbe s podrobnim opisom inventarja pošljite, prosim, na »Amor«, Beograd. Kr. Alek-andra 293.

Dobi se v vseh boljših papirnicah in knjigarnah.

Umrli nam je naša ljubljena soproga, sestra, svakinja in telka, gospa

Milavec Slava
roj. Dolničar

Na njeni zadnji poti jo bomo spremlili v petek, dne 20. decembra 1940 ob pol štirih popoldne z Žal, kapela Sv. Marije, k Sv. Križu.

V Ljubljani, 18. decembra 1940.

Zalujoči: Šandor, soprog;
Franc, Ivan, Rudi, Mirko, bratje
in ostalo sorodstvo

Potrtega srca javlja vsem sorodnikom, prijateljem in znanec žalostno vest, da naju je danes ob četrti na 8 jutraj, po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 34. letu starosti, za vedno zapustil najin dobri sin in nečak, gospod

ČEH MILAN

uradnik

Pogreb blagega pokojnika bo v petek, 20. t. m. ob 15. iz mestne mrtvašnice na mestno pokopališče v Mariboru. — Zadušnica bo v soboto, 21. t. m. ob 8 zj. v frančiškanski cerkvi v Mariboru. — Blagega pokojnika priporočamo v molitev.

Ljubljana, Maribor, dne 18. decembra 1940.

Čeh Katarina, mati; Požeg Milka, teta

Vsemogočni je odpoklical v ponedeljek, dne 16. decembra 1940 ob 23. v starosti 77 let, našo ljubljeno mater, staro mater, prababico, teto in taščo, gospo

Josipino Bezjak roj. Munda

vdovalo po nadužitju

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 19. decembra 1940 ob pol 9 dop., iz hiše žalosti pri Sv. Urbanu pri Ptuj. na farno pokopališče. Sv. maša zadušnica se bo brala pred pogrebom. Sv. Urban pri Ptuj, Ptuj, Maribor, Graz, 17. dec. 1940.

Zalujoče družine:

Bezjak, dr. Vrečko, lekarnar Kura, Munda, inž. Reisinger

Po dolgi in hudi bolezni je umrl gospod

Milan Čeh

pisarniški uradnik

Zvestega in marljivega uslužbenca bomo ohranili v trajnem spominu.

Uprava Radijske postaje v Ljubljani

Mali oglasi

V malih oglasih selja vsaka beseda 1 din; ščitovanjski oglas 1 din. Debele tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši oglas za mali oglas 15 din. Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokilogramski, 1 mm visoka belitna vrstica po 1 din. Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Kolar in mizar

želi stalno službo, 500 din nagrade dobi oni, ki mi oskrbi službo. Strnad Michael, G. Gabrnik, p. Podplat.

Delavec

majši, vešč nekoliko mizarstva, išče kakšno koli zaposlitev. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19517.

Iščem službo v župnišču

ali k mali družini; 45 letna, vajena vseh hišnih del. Ponudbe: A. R., Medvedjek 11, p. Trzisce. (a)

Službo dobe

Ogljarje

rabim takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro plačani« št. 19159.

Čevljarske pomočnike

sprejememo na delo. Ponudbe na: A. A., Kranj, post. predal št. 1.

Čevljar, prirojevalca

ki je vešč izdelovati tudi modele, sprejemem takoj v stalno službo. Ponudbe na Janko Potočnik — Kranj, Blejska cesta 17.

Postrežnico

majšo, pridno in pošteno, sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19481.

Zasluzek

Mizarja

ki bi izdelal vsa mizarška dela na enonadstropni hiši v Zagrebu, sprejemem. Delo bi lahko opravil na svojem domu do aprila. Ponudbe, toda le ustmene — samostojnega mizarškega mojstra sprejemam: I. Mestrovic — Zagreb, Zrinjevac 15. Telefon 23-612.

Kupimo

VSAKOVRSNO

ZLATO

SREBRO — PLATINO
BRILJANTE
SMARAGDE SAFIRJE RUŽINE
BISERE I.T.D. STARIŠKE
NAKITE TER UMETNINE
PO NAJVIŠJIM CENAM
STARA TVRDKA

JOS EBERLE
LJUBLJANA, TYRŠEVA 2

HOTEL SLOH

Vsakovrstno zlato

briljante in srebro
kupi po najvišjih cenah

A. Božič, Ljubljana

Frančiškanska ulica 3.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Vsakovrstno

odpadke

papirja in cunj kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah

B. Železnik

trgov. vseh vrst surovin
Maribor - Pobrežje,
Cankarjeva 16. Nakupovalnica: Kopališka ulica

Telef. 27-43.

Prodamo

Triciklje

najboljše izdelave — dobavlja zelo ugodno; Mehanična delavnica Šuštaršič, Tyrševa 13 — levo dvorišče.

Orehova jedra

sveža jajca in hruške vodenke dobite najceneje v trgovini Čuček, Sv. Petra cesta 13.

Brez petroleja in špirita

imate lahko ugodno in ceneno razsvetljavo! Navodila daje brezplačno

Balkannetel

tvornica limene i metalne robe
Subotica.

(Auto-motor)

Tovorne avtomobile

kupimo. Naslov v upravi »Slovenca« pod zn. »Plačam takoj« št. 19470.

Mali avto »Wanderer«

z 2 novima in 4 polnovimmi gumami proda za 5000 din: kapetan Sajevec — 40. peš. polk.

200ccm motorno kolo

najnovejši model, za vsako ceno naprodaj, Generator delavnica, Tyrševa c. 13.

3 tovrni avtomobili

5, 3 in 2-tonski, predelani na pogon z ogljem, v zelo dobrem stanju, za vsako ceno naprodaj, Generator delavnica, Tyrševa c. 13.

Denar

40—50.000 din posojila

nujno iščem za dobro treh mesecev. Garancija desetkratna. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Visoke obresti« št. 19439.

Poslovodjo (kinjo)

event. družabnika (col), z 80.000 do 100.000 din kapitala, sprejemem. Fiksna mesečna plača 6000 din in procenti. Naslov v upr. »Slovenca« pod sifro »Polnoma sigurno« 19471.

Posvetva

»REALITETA«

zavod za nakup in prodajo nepremičnin je sammo v Ljubljani, Prešernova ulica 54, I. nadst. Telefon 44-20.

Parcela 15.000 m²

naprodaj v bližini St. Vida po 10 din. Poizve se v upr. »Slov.« št. 18776.

Prodaj

hišo, gospodarsko poslopje in vrt v Trnovem. — Bučar Anton, Stranska pot 9.

SOBE

ODDAJO:

Lepo opremljeno sobo s posebnim vvhodom, oddam. Sv. Petra c. 44-1.

ISCEJO:

iščemo

2 prazni sobi — v bližini glavnega kolodvca, gl. pošte ali v središču mesta blizu cestne železnice, s posebnim vvhodom. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod »2 sobi« št. 19460.

Poizvedbe

Izgubil se je pes

ovčar, sive barve, ki sliši na ime »Sora«. Najditelj naj javi na upravo »Sl.« pod »Sora« št. 19529.

POZOR mesarji in nakupovalci surovih kož!

Kupujem surove domače svinjske kože v vsaki množini po najvišjih cenah
IVAN PREŠERN - tovarna čevljev - KRANJ

Dotrpel je, previden s tolažili sv. vere, naš dobri soprog, oče, ded, stric in tast, gospod

Anton Logar

uslužbenec Delniške tiskarne v pok.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 19. dec. 1940 ob 3 popoldne z Žal, kapelica sv. Andreja, k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 18. decembra 1940.

Zalujoči ostali

Zahvala

Ob smrti naše dobre matere, gospe

Marije Jakša

izrekamo toplo zahvalo vsem, ki so ji lajšali trpljenje, in vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti in počastili njen spomin.

Maša zadušnica bo darovana v petek, dne 20. dec. 1940 ob 7 jutraj pri oo. frančiškanih.

V Ljubljani, dne 19. decembra 1940.

Zalujoči ostali

Umrli nam je danes ob 8, previden s svetimi zakramenti, v 93. letu starosti, naš ljubi, požrtvovalni oče, ded, praded, brat, stric in tast, gospod

Fran Planinec

visji revident drž. žel. v pok.

Dne 20. decembra 1940 ob 3 popoldne bo položen z Žal — iz kapelice sv. Krištofa — k Sv. Križu k zadnjemu počitku. Maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 23. t. m. ob pol 8 jutraj v frančiškanski cerkvi v Šiški.

Ljubljana, Milan, Rim, dne 18. decembra 1940.

Pavla in Jože Paternoster,
Marjanca, inž. dr. Roman in Pavel Gregorij